

Gázrobbanás a Hadsereg téren

Kirepült az ajtó, ablak

Fotó: Vajda György

Tegnap, január 3-án hajnali negyed négykor értesítették a tűzoltókat, hogy a marosvásárhelyi Hadsereg tér 32. szám alatti tömbház földszintjén robbanás történt. Két tűzoltócsi és két rohammentő-autó sietett a helyszínre, ahol kiderült, hogy a földszinti lakás teljes mértékben kieggett, és a felcsapó lángok az első emeleten levő lakrészt is megrongálták. A robbanást gázszivárgás okozta, a kivizsgálások lezárásáig senki sem nyilatkozott pontosan arról, hogy kiskazán, gáztűzhely vagy a vezeték meghibásodása miatt.

Vajda György

A füst miatt és a kár mértékét tekintve azonnal elrendelték, hogy a lépcsőházban lakók hagyják el az épületet. 18 személyt, köztük négy gyermeket kellett kilakoltatni, egy személyt könnyű sérülésekkel a helyszínen ápoltak, míg egyet könnyű égési sebekkel megfigyelés végett a kórházba szállítottak. A lakóbizottság elnöke felkérte a rendőrséget, hogy zárja körül a helyet, és biztosítsa a felügyeletet, ugyanis a kigyúlt lakásból az összes nyílászáró a szó szoros értelmében több méterre repült a tömbháztól.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra! Ha előfizet, BIZTOSAN kézhez kapja. Telefon: 0742-828-647

Egészségesebb táplálkozás – csupán egy kis odafigyeléssel

Az ünnepek általában az evés-ivásról szólnak, és azok is túlzásba viszik ilyenkor, akik hétköznapokon, a rohanásban kihagyják a reggelit, ebédre pedig bekapnak egy szendvicset, pizzát. Nagy Bea dietetikus, táplálkozás-szakértő szerint ahhoz, hogy egészségesen táplálkozzunk, nem kell drasztikusan átformálnunk az étrendünket, kis odafigyeléssel sokat tehetünk ennek érdekében.

5.

A fiatalok, középkorúak és idősek is magányosnak érzik magukat

Egy új kutatás szerint különösen életük három periódusában érzik magukat magányosnak az emberek: húszas éveik végén, ötvenes éveik közepén és nyolcvanas éveik végén.

16.

Szilveszteri siker Csíkszeredában

Az idén szilveszter előestéjén is beiktak egy fordulót a kosárlabda-bajnokságban, a Marosvásárhelyi CSM Csíkszeredába látogatott, ahol viszonylag könnyedén nyert.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyermekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Előfizetők
lehetősége!

Ajándékba
6 x 100 lej!

Szerkesztőségünk havonta **HAT DÍJAT** sorsol ki hűséges előfizetőinknek, ezek közül **egyet** marosvásárhelyieknek, **hatot** vidékieknek.

Töltsd és vágja ki, küldje be a szelvényt

január 29-ig!

A borítékra kérjük ráírni:

HÜSÉGES ELŐFIZETŐ – január

Címünk: Red. Népszerűség, 540015 Tg. Mureș, str. Dózsa Gy. nr. 9.

Sorsolás január 30-án, szerdán 15 órakor a Bernády Házban

A sorsolás résztvevői közötti szavazás a **TÖRÖKSŐ** szervezet segítségével történik.

Név.....

Cím.....

Tel.

Előfizetési nyugta száma

A nyertes az eredeti előfizetési nyugta felmutatásával veheti át a nyereményt.

Aktuális

Újévi számháború

Benedek István

Az évek fordulóján és az új esztendő első napjaiban sem maradtunk gazdasági háttérű saftos politikai szóváltás nélkül. Bár ebből még lehet egy jóval nagyobb botrány is, akár komoly következményekkel.

A pénzügyminiszter és a liberális párt alelnöke, aki amúgy az ellenzéki alakulat egyik pénzügyi szakpolitikusa is, a tavalyi költségvetési deficit kapcsán keveredtek nyilatkozatháborúba. Az ellenzéki szaki szerint a kormány csal a statisztikákkal, a miniszter szerint viszont az ellenzék ferdít szándékosan, botránykeltés szándékával. Ez eddig egy szokványos politikai cirkusz, az ellenzéknek mindenkor kutya kötelessége kritizálni a kormányoldalt. Más kérdés, hogy ha el akarná magáról hitetni, hogy kormányképes, akkor valós alternatívát is fel kéne mutatnia a kormány munkájára, de balkáni tájainkon ez nem jellemző, itt a kínálatban csak a cirkusz szokott szerepelni.

Az sem kis baj, ha az ellenzék nem talál érdemi fogást ezen a kormányon, de ez semmiség ahhoz képest, ami abból lehet, ha most megalapozott a kritika. Még csak nem is volna történelmi premisz, hogy egy kormány meghamisítja a statisztikákat. A legutóbbi görög válság kilenc éve úgy kezdődött, hogy kiderült, a modern kori állami létének kevesebb mint két százada alatt addig (Folytatás a 3. oldalon)

CCCCC.CCCCC

JANUÁR

4., péntek

A Nap kel

8 óra 6 perckor,

lenyugszik

16 óra 48 perckor.

Az év 4. napja,

hátravan 361 nap.

Isten éltesse!

Ma TITUSZ, LEÓNA,

holnap SIMON napja.

TITUSZ: latin eredetű, jelen-

tése vitatott: vagy tisztelt, be-

csült, vagy mezei galamb is

lehet.

IDŐJÁRÁS

Hideg idő várható

Hőmérséklet:

max. -3°C

min. -8°C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2019. január 3.

1 EUR	4,6656
1 USD	4,1016
100 HUF	1,4460
1 g ARANY	169,8613

Megyei hírek

Marosvásárhelyen 10-e után lehet helyi adót fizetni

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal helyi adóhivatalának igazgatója, Szővérfi László közölte, hogy csak január 10-e után lehet az idei adókat és illetékeket fizetni. Jelenleg az adatbázis frissítése, a szerverek cseréje folyik. Ahogy ezt befejezik, elkezdődhet az adók befizetése. Azok, akik március 31-ig befizetik az idei évre szóló teljes adót, 10 százalékos kedvezményben részesülnek. A második félévi adóbefizetési határidő szeptember 30. Az adók összege a tavalyihoz képest esetenként csak az inflációs ráta értékével nőtt, a lakásoknál nincs módosulás, a terület- és gépjárműadó esetében minimális a növekedés. Azok, akik nem törlesztették a múlt évi adójukat, a ghiseul.ro portálon online megtehetik.

A székely nemzeti ellenállás emlékére

A székelyek nemzeti gyásznapján, a madéfalvi veszedelem emlékére január 7-én 19 órai kezdettel a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermében emlékestet szerveznek. Az 1764. január 6-ról 7-re virradó éjszaka az ágyútűz alá fogott Madéfalván 200 csíki és háromszéki székelyt gyilkolt le a császári katonaság. Ezen a napon a véres eseményt megelőző kétszázéves székely nemzeti ellenállásra emlékezve ünneplik az egész Székelyföldre kiterjedő szabadságharcot. Arra ösztönzik Székelyföld lakóit, hogy délelőtt minél nagyobb számban vegyenek részt Madéfalván, a vértanúk emlékművénél szervezett megemlékezésen és az ezt követő koszorúzáson, este pedig Marosvásárhelyen emlékezzenek meg a 255 évvel ezelőtt legyilkolt székelyekről. A Székely Nemzeti Tanács által szervezett marosvásárhelyi emlékestén fellép a Bekecs néptáncegyüttes, a belépés díjtalan.

Égjen a láng!

Január 12-én és 13-án tizedszer szervezik meg az Égjen a láng! ifjúsági keresztyén zenei fesztivált. A rendezvénynek ez alkalommal is a marosvásárhelyi Kultúrpalota ad otthont.

Elhunyt Lazăr Lădariu

Január elsején elhunyt Lazăr Lădariu, a Cuvântul liber napilap főszerkesztője, költő, publicista, a Nemzeti Egységpárt (PUNR) egykori parlamenti képviselője.

Kisfiú az idei év első újszülöttje Marosvásárhelyen

A Megyei Sürgősségi Kórház szülészeti osztályán kevés-sel az újév beköszöntö után született meg az első gyermek Marosvásárhelyen. Patrik szülei marosvásárhelyiek. Ugyanebben a kórházban hajnali 5 órakor egy kislány, 8 órakor egy kisfiú született. A régi szülészeten kora hajnalban született az első csecsemő, Elisa Iasmina. Valamennyien egészségesek.

290 járőr teljesített szolgálatot szilveszterkor

December 29-e és január 2-a között 69 bűncselekményt regisztrált a rendőrség, ebből 15 esetben tetten érték az elkövetőket. Több mint 350 esetben róttak ki bírságot, ezek értéke 141.700 lej; 37 gépkocsivezető maradt hajtási jogosítvány nélkül. A jelzett időszakban egy közúti baleset történt, amelynek egy súlyos sebesültje van. A rendőrök 309 esetben léptek közbe, ezek közül 241-et a sürgősségi hívószámon jelentettek be.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujas.ro E-mail: nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

Kirepült az ajtó, ablak

(Folytatás az 1. oldalról)

Mivel Mircea Duşa prefektus szabadságon van, a helyszínre sietett Nagy Zsigmond alprefektus is, aki a tegnap délelőtt 10 órára összehívta a katasztrófavédelmi felügye-lőség, az építkezési felügyelőség, a megyei szociális fel-ügyelőség, valamint az összes szolgáltatóvállalat képviselőit. A tanácskozást követő sajtóközleményből ki-derül, hogy a tömbházban lakók közül senki nem igényelt ideiglenes lakást. Az építkezési felügyelőség kétszer is megvizsgálta az épületet. Megállapították, hogy statikailag nem sérült a tömbház, így a lakók biztonságban vissza-költözhetnek lakásaikba. A lépcsőház villanyvezetéke sem sérült meg, így az Electrica Rt. szakemberei néhány óra alatt helyrehozták a szolgáltatást. Ottjártunkkor a gázvál-lalat, az egyik kiskazánszerelő cég, valamint az RDS–RCS kábeltelevízió munkatársai dolgoztak a hibaelhárításon, il-letve a szolgáltatás helyreállításán. Mivel a víz- és csator-nahálózat sem sérült meg, nem kellett hosszú időre felfüggeszteni a vízellátást. A megyei szociális igazgatóság

képviselői is felmérték a helyzetet, és lépéseket tesz-nek gyorssegély folyósítása érdekében. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szóvivője, Cosmin Blaga elmondta, a város pénzügyi segélyt ajánlott fel a károsult családok-nak.

– Azért hívtam össze a gyűlést, hogy az érintett hatósá-gok képviselői teljes, azonnali információt kapjanak a sze-rencsétlenségről, és minél hamarabb találjanak megoldást arra, hogy az ott lakók biztonságosan visszatérhessenek la-kásukba. Felkértem az illetékeseket, hogy azonnal lássanak hozzá a tömbház javításához, mivel az időjárás-előrejelzés szerint az elkövetkező napokban lehűlés várható. Biztosí-tottam a lakókat afelől, hogy minél előbb megfelelő felté-teleket teremtünk ahhoz, hogy az életük visszatérjen a rendes kerékvágásba – mondta többek között Nagy Zsig-mond.

Egyelőre hivatalból ismeretlen tettes ellen gondatlanság miatt elkövetett károkozás miatt bűnvádi eljárást indított az ügyészség.

Meghosszabbodott az ajándékgyűjtés az Osszuk meg az ünnep örömét! kampányban

Január 5-ig toldódik ki az adományok fogadásá-nak határideje a Maros-vásárhelyi Nemzeti Színház szervezésében zajló *Osszuk meg az ünnep örömét!* című kampány keretében.

Az előző évek hagyó-mányához híven a szín-ház művészei a nézőkkel összefogva próbálják szebbé tenni a rászoruló karácsonyát. Idén a színház a Krisztu-sért és Egyházért CE Szövetséget segíti, amely több mint száz éve, megalakulása óta országszerte segíti a rá-szorulókat. A szövetség marosvásárhelyi fiók-szervezetének két tevé-kenységéhez járulunk hozzá adományainkkal:

1. „Fogadj örökbe egy nagyit!” programon belül idős, segítségre szoruló személyek testi-lelki támogatása (látoga-tás, segélycsomag.)
2. A család típusú Dorcas gyermekotthonban 13 árva, szétesett családból származó vagy szociálisan nehéz hely-zetben levő családok gyerekeinek biztosítanak lakhatást, el-látást, támogatást és tanulási körülményeket, hogy tovább folytathassák tanulmányaikat középiskolában, vagy akár egyetemen, főiskolán.

Leginkább tartós élelmiszert (lisztet, cukrot, olajat, rizset, száraztésztát, konzervet, édességet), tisztító- és tisztálko-dószereket, tanfelszerelést (füzetek, írószerek, táskák, toll-tartók stb.) gyűjtünk, melyeknek a gyermekközösségek hosszabb távon is hasznukat vehetik.

A színház meghosszabbította a csomagok fogadásának határidejét, tehát az adományokat január 5-ig lehet elhe-lyezni a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház nagytermi és

kistermi bejáratainál, valamint a Tudor negyedbeli és a Dózsa György utcai Merkúr üzletekben található gyűjtőlá-dákba.

A kihelyezett dobozokba már eddig is jelentős mennyi-ségű adomány gyűlt össze, de azok a nézők, akik Agatha Christie A láthatatlan hóhér című művének 4-én, pénteken 19.00 órától kezdődő előadásán vesznek részt, még csatla-kozhatnak az ajándékozáshoz.

Az adományokat január első felében egy közös színházi program keretében adjuk át az időseknek, valamint a Dor-cas gyermekotthon gyerekeinek.

Köszönet a megajándékozottak nevében is mindazoknak, akik idén is bekapcsolódnak az Osszuk meg az ünnep örö-mét – 2018 kampányba, valamint a Merkúr üzletláncnak az együttműködésért. (közlemény)

RENDEZVÉNYEK

Évnyitó túra

Január 6-án, vasárnap 10 órakor az Erdélyi Kárpát-Egye-sület marosvásárhelyi osztálya hagyományossá vált év-nyitó túrájára indul. A túrázók a somostői komédve elől indulnak és ugyanide érkeznek vissza.
Útvonal: Somostető – Németkalap – Terebics-tető – Ci-nege-tető – Iötér (Marosszentgyörgy) – megyei kórház – Somostető. A túra hossza kb. 13–14 km, 5-6 óra alatt (pi-henőkkel együtt) kényelmesen végigjárható. A Cinege-tetőn egy szalonna- és kolbászsütéssel egybekötött nagyobb pihenőt tartanak. Bővebb felvilágosítás a 0755-052-774 telefonszámon, illetve a Facebookon vagy a hon-lapon.

Esküvői vásár

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház előcsarnokában ja-nuár 19-én 10 órakor kezdődik az év első esküvői vására. A kétnapos rendezvény január 20-án 19 órakor zárul. A vásáron bemutatják a jövő évi kínálatot, az új trendeket: a helyiségeket, az esküvői ruhákat, jegygyűrűket, dekoráció-kat, tortákat, a lehetséges nászútajánlatokat és az esküvő minden kellékét.

Pótszilveszteri mulatság

Az Erdélyi Magyar Baloldal .január 11-én, pénteken 18 órától pótszilveszteri mulatságot szervez. Az érdeklődők legkésőbb január 9-ig jelentkezzenek a Dózsa György utca 9. szám alatti irodaházban, az első emeleti székhe-lyen. Érdeklődni a 0744-928-299-es telefonszámon na-ponta 9–11 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Az igazságszolgáltatás átalakításával telt a centenáriumi év

Románia 2018-ban ünnepelte az 1918-as gyulafehérvári román nemzetgyűlés századik évfordulóját, de az Erdély és a Román Királyság „nagy egyesüléseként” emlegetett esemény centenáriumát nem a nemzeti egység, hanem a kormányoldal és ellenzék közti éles politikai megosztottság jellemezte, az évforduló pedig az igazságszolgáltatás körüli politikai csatározásokkal telt el.

A sokat emlegetett centenáriumot végül is – a nemzeti ünnepen egyébként szokásosnak számító, de most minden eddiginél nagyobb szabású – katonai parádéval és a parlamenti díszülésen elmondott szónoklatokkal tudta le a román politikum, hiszen azok a Kárpátokat átszelő, korábban megálmodott autópályák, amelyek gyakorlatilag is közelebb hozhatnák egymáshoz Erdélyt és az Ókirályságot, nemhogy nem készültek el a centenáriumra, de még építésük sem kezdődött el.

Nem sikerült befejezni az évfordulóra a túlnyomórészt közpénzekből tíz éve épülő Nemzet Megváltása-székesegyházat sem, de a román ortodox egyház – a katasztrófavédelem rosszallását kiváltva – mégis megszervezett egy nagyszabású ol-tárvatató ünnepet a hatalmas bukaresti katedrális építőtelepén, ahova hívek tízezrei zárandokoltak el.

A centenáriumnál lényegesen többet foglalkozott a román média 2018-ban az igazságszolgáltatással, amely a szociálliberális kormánytöbbség és a jobboldali ellenzék véget nem érő hadakozásának frontvonalává vált. A kormány vezető erejét képező Szociáldemokrata Párt (PSD) és liberális koalíciós partnere, az ALDE már 2017 elején, közvetlenül hatalomra kerülésük után megpróbálkozott azzal, hogy egy – a büntetőjogot módosító – sürgősségi kormányrendelettel kirántsa az általuk visszaélésekkel vádolt, politikusok tucatjait rács mögé juttató korrupcióellenes ügyészség (DNA) „méregfogát”, de az akkor kirobbant több százezres ellenzéki tüntetések hatására meghátrált, türelmesebb taktikára váltott és a parlamentre bízta az igazságügyi rendszer megzabolázását, a büntetőjog módosítását.

A kormányoldal 2018-ban arra is gondot fordított, hogy a közvéleménnyel is megértesse érveit. Politikusai minden lehetséges fórumon elmondták: a korrupcióellenes harc ürügyén Romániában az utóbbi években szerintük politikai tisztogatás zajlott, amelyet egy általuk „párhuzamos államnak” nevezett, a DNA és a titkosszolgálatok összefonódásán alapuló sötét háttérhatalom irányít. A kormányoldal szerint az ügyészség mozgásterének korlátozására az ártatlanság vélelmének helyreállítása miatt van szükség, mert fontosabbnak tartják, hogy egyetlen ember se kerüljön ártatlanul börtönbe, mintsem az vezérelje az igazságszolgáltatást, hogy egyetlen bűnös se ússza meg a felelősségre vonást.

A parlament 2018-ban futószalagon gyártotta a kisebb-nagyobb igazságügyi törvénymódosításokat, amelyeket a jobb-

közép ellenzék rendre megtámadott az alkotmánybírószágon, a jobboldali Klaus Iohannis államfő pedig rendre visszaküldött megfontolásra a törvényhozásba. A nyár végére azonban kifogytak a törvények elfogadását lassító alkotmányos eszközökből, így az elnöknek végül is ki kellett hirdetnie a jogszabályokat, amelyek szerinte gyengítik és politikai pórázra kötik az igazságszolgáltatást.

Miközben az ellenzék azt hajtogatta, hogy a PSD-nek az egyedüli célja, hogy megmentse a börtöntől a korrupcióváddal másodszor is bíróság elé állított elnökét, Liviu Dragneát, a kormányoldal egy fontos jelképes győzelmet is aratott: az alkotmánybírószág segítségével rákényszerítette Iohannist arra, hogy felmentse tisztségéből Laura Codruța Kövesit, a DNA rettegett főügyészét.

Ősszel az Európai Parlament Romániát elmarasztaló határozatot fogadott el, a Velencei Bizottság és az Európai Bizottság is aggodalmát hangoztatta a román igazságügyi törvénymódosítások miatt, de a szociálliberális koalíció nem volt hajlandó visszakozni, a brüsszeli aggodalmakat minimális kiigazításokkal próbálta leszerelni.

Az ellenzéki szervezetek 2018-ban is megpróbálták tömegdemonstrációkkal megakadályozni az igazságügyi törvények módosítását, de a PSD által alkalmazott apró lépések taktikája eredményesnek bizonyult, a túl gyakori „riadóztatás” nyomán az ellenzéki tüntetések rutinszerűvé és egyre erőtlenebbekké váltak. Egyedül a román diaszpóra hónapokkal korábban meghirdetett augusztusi kormányellenes demonstrációja volt képes az előző évihez hasonló méretű, százezres tömeget megmozgatni, a demonstráció politikai üzenetét azonban eltérítette a rendbontók által kiprovokált erőszak, a csendőrség erőszakos tömegoszlatása.

2018-ban először próbálták meg polgári kezdeményezéssel módosítani az alkotmányt Romániában, amikor egy egyházi háttérű mozgalom megpróbálta alaptörvénybe iktatni, hogy a család egy férfi és egy nő házasságán alapul. Az erről kiírt két napos népszavazáson azonban hiába közelítette a 92 százalékot az „igenek” aránya, a részvétel nem érte el az érvényességi küszöböt.

A két éven belül harmadik kormányánál tartó PSD úgy tűnik, hogy megtalálta a megfelelő embert a kormányfői posztra – a 2018 elején beiktatott és azóta két bizalmatlansági indítványt is túlél, és Liviu Dragnea pártelnökkel szemben önállósulni meg sem próbál – Viorica Dăncilă személyében, akit szokatlan módon saját pártja sem akart megbuktatni.

Mivel 2019 első felében Románia látja el az EU tanácsának sors elnökségét, erre az időre van némi esély arra, hogy elcsendesedjenek a kormányoldal és a jobboldali elnök közti éles szöcsaták, de nem kétséges, hogy az év második felében annál nagyobb erővel fognak ismét felcsattanni, hiszen 2019 az elnökválasztás éve lesz az országban. *(MTI)*

Nyilatkozatcsata a gazdasági mutatókról

„Zagyvaságnak” és „sületlenségnek” minősítette szerda este Eugen Teodorovici pénzügyminiszter Florin Cîțu liberális szenátor nyilatkozatát, amely szerint utasították a minisztérium alkalmazottait, hogy a bank-, pénzügyi és tőkepiac manipulálásának céljával hamisítsák meg a román gazdasági mutatókat, és hozzátette: a sajtónak le kellene ellenőriznie ezeket az információkat, mielőtt közzéteszi.

– Nem tudom, kötelessége-e a sajtónak közzététel előtt ellenőriznie az információkat, de ennek személyesen fogok utánanézni, és ha nem, akkor magam fogok törvénymódosítást kezdeményezni ez ügyben, és valamilyen bírság kiszabását is indítványozom majd. Elfogadhatatlan, hogy egy közszereplő, egy parlamenti párt alelnöke ilyeneket mondjon, miközben az Eurostat az én adataimat erősíti meg. Ez nem egyéb, mint a közvélemény félretájékoztatása. (...) Hogy képzelheti valaki, hogy egy pénzügyminiszter, még ha román is, megengedheti magának, hogy manipulálja a hivatalos adatokat?! Én nem a tegnap kerültem a rendszerbe, egy életet éltem le itt, de soha nem játszadoztam a számokkal. Előbb azt mondták, hogy nem férünk be a tervezett költségvetési hiányba, befértünk, sőt, aztán azt mondták, hogy 12 százalékos lesz az infláció, nem lett az. Most mással jönnek, azzal, hogy meghamisítottuk az adatokat, mert mondta neki valaki a pénzügytől... Teljes zagyvaság, egyszerűen sületlenség – nyilatkozta az Agerpres hírügynökségnek a tárca-vezető.

Florin Cîțu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) szenátora kedden közölte Facebook-oldalán, hogy tájékoztatni fogja az Eurostatot arról, hogy a bank-, pénzügyi és tőkepiac manipulálásának céljával meghamisították a román gazdasági mutatókat, és kéri fogja, hogy az ellenzék szakértői ellenőrizhessék a 2018-as költségvetés végrehajtását.

– Hamisak a Darius Vâlcev által bemutatott számok. A 2018-as költségvetés végrehajtásáról csak január 25-e után jelennek meg hivatalos adatok. A pénzügyminisztériumnak csak ezt követően állnak rendelkezésére végleges adatok a költségvetés végrehajtásáról. (...) Felhívták a pénzügyminisztériumból, és közölték, hogy ezek a számok nem valósak. Mi több, és ez nagyon súlyos, Darius Vâlcev utasítja a minisztériumi alkalmazottakat, hogy úgy hamisítsák az adatokat, hogy a költségvetés hiánya 3 százalék alatt legyen, ahogyan azt ő előre bejelentette – írta a liberális szenátor.

Florin Cîțu azt kérte Eugen Teodorovici pénzügyminisztertől, hogy engedélyezze, hogy az ellenzék szakértői ellenőrizzék a 2018-as költségvetés végrehajtását.

– Tájékoztatni fogom az Eurostatot arról, hogy a bank-, pénzügyi- és tőkepiac manipulálásának céljával meghamisították a gazdasági mutatókat. Ha ez nem sikerül, akkor elmondjuk Eugen Teodorovici kollégáinak az ECOFIN-nál, hogy mik történnek annak udvarában, aki hat hónapig elnököl az ECOFIN-ban – írja Cîțu.

A pénzügyminisztérium adatai szerint 2018 novemberében 5,1 milliárd lejjel, 26 milliárd lejre nőtt az államháztartási hiány, ez az egy évvel korábbi érték 2,5-szerese. 11 hónap után a hiány elérte az nemzeti össztermék (GDP) 2,7 százalékát.

A szaktárca közölte: november végéig a kincstár bevétele 261,5 milliárd lej volt, ez a GDP 27,5 százaléka, nominális értéken 14,6 százalékkal több, mint egy évvel korábban ugyanebben az időszakban. A kiadások 287,5 milliárd lejre rúgtak, 20,6%-kal voltak nagyobbak, mint egy évvel korábban.

A 2018-as költségvetési hiánycél a GDP 2,97 százaléka. *(Agerpres)*

Ország – világ

Mihaela Triculescu az ANAF új elnöke

Aláírta Viorica Dăncilă kormányfő Mihaela Triculescu közigazdász kinevezését az Országos Adóhatóság (ANAF) elnöki tisztségébe, amely államtitkári ranggal egyenlő. Az új elnök Ionuț Mișa helyét veszi át. A kormány csütörtökön arról tájékoztatta az Agerpres hírügynökséget, hogy Mihaela Triculescut több, Eugen Teodorovici pénzügyminiszter által tett javaslat elemzése nyomán választották ki. A közlemény szerint Mihaela Triculescu nagy szakmai tapasztalattal rendelkező közigazdász, mesteri oklevelét a craiovai közigazdaságtudományi egyetemen szerezte. Az elnöki tisztség a Hivatalos Közlönyben való megjelenése pillanatától érvényes. *(Agerpres)*

Csökcent a három hónapos bankközi hitelkamatláb

Három bázisponttal csökkent, évi 2,99%-ra mérséklődött csütörtökön a lej alapú hitelek törlesztőrészlét befolyásoló három hónapos bankközi hitelkamatláb (ROBOR) – közölte a Román Nemzeti Bank (BNR). Ez a három hónapos ROBOR legalacsonyabb értéke az elmúlt fél esztendőben, legutóbb 2018. június 21-én volt 3% alatt, akkor évi 2,95%-ot regisztráltak. A három hónapos ROBOR december 31-én évi 3,02%-os szinten állt. A jelzáloghitelek esetében alkalmazott hat hónapos bankközi hitelkamatláb évi 3,30%-on stagnált, a kereskedelmi bankok egymás közötti hitelezésekor használt kilenc hónapos ROBOR két bázisponttal, évi 3,40%-ra csökkent, a 12 hónapos ROBOR pedig egy bázisponttal, évi 3,50%-ra mérséklődött. *(Agerpres)*

Lavinaveszély a hegyekben

Fokozott lavinaveszélyre figyelmeztetnek a meteorológusok a hegyekben, a hőmérők higanyszála pedig mínusz 23 Celsius-fokig süllyedhet, és havazásra, szélre is készülni kell. A Bilea-tónál a hóréteg vastagsága meghaladta a 170 centimétert. Az iskolai szünet végéig a hegyimentők nagyobb létszámban teljesítenek szolgálatot. A hegyimentők arról tájékoztattak, hogy a szilveszteri hosszú hétvége utolsó napján is aggasztóan sok baleset történt, sok esetben volt szükség a szolgálatot teljesítő több mint 300 hegyimentőre a turisták által frekvenciát sápadicsomokban. A legtöbb megkeresés a brassói és sinaiai hegyimentőkhöz érkezett. Éppen ezért a vakációban a hegyimentők szolgálatban lesznek a sípályák környékén. *(Mediafax)*

Plovdiv és Matera idén Európa két kulturális fővárosa

A bulgáriai Plovdiv és az olaszországi Matera lesz idén Európa két kulturális fővárosa – tudatta friss közleményében az Európai Bizottság. A brüsszeli testület arról számolt be csütörtökön, hogy Bulgáriában számos helyszínen több mint 300 projektet szerveznek. Matera programja különös figyelmet fordít a társadalmi és kulturális befogadásra, illetve az együttműködésen alapuló innovációra. „Plovdiv és Matera programjai jól mutatják, hogy miként képzelik el mind saját jövőjüket, mind Európa jövőjét, és egyúttal ünnepelik több évszázadra visszanyúló, rendkívüli örökségüket” – jelentette ki Navracsics Tibor oktatásért, kultúráért, ifjúságért és sportért felelős uniós biztos, aki szerint a kezdeményezés összefogja az embereket, és kiemeli a kultúra szerepét az európai identitás kialakításában. Az Európa Kulturális Fővárosa címet minden évben rendszerint két országnak és városnak ítélik oda, de előfordult már az is, hogy három település osztozott rajta. *(MTI)*

Újévi számháború

(Folytatás az 1. oldalról)

négyszer is becsődölő, de attól még az eurózónába simán bevett ország *kormány* *éveken keresztül hamis statisztikákkal etette a brüsszeli hivatalnokokat. A botrányt igyekeztek kimagyarázni a különféle számítási módszerek közti eltéréssel, de a bizalomvesztés miatt az ország is adósságban úszó országnak a hitelezők sokkal drágábban kezdték adni a kölcsönöket, és ebből lett egy olyan krízis, amiből állítólag mostanában sikerül kikecmeregniük. A görög válság és az azt övező botrány a most végéhez közelítő évtized elején az egész eurózónára kiterjedő gazdasági és politikai földrengést okozott, ezért ha történetesen beigazolódná, hogy az unió soros elnökségét frissen átvett tagállam* *kormány* *görögös leleményességgel jelentget a brüsszeli nagyfiúknak, az az idei esztendő botránya lenne. Politikai téren is, hiszen úgy jönne ez a cirkusz az idei európai parlamenti választási évben az EU-szeptikusoknak, mint karéj kenyér az éhezőknek, de gazdasági téren is, mert egy ilyen eset a görög precedens után kemény büntető lépésekkel járna. Amelyeknek a levét végső soron nem a politikusok, hanem mi, az adófizetők innánk meg. Mi ugyanis nem tudunk lemondani az adófizetői státusunkról úgy, mint a svindlin kapott politikusok szoktak a mandátumaikról.*

Okirat az ábrándozásról

Sebestyén Mihály

Tekintettel a mostanság beállott újabb lehetőségekre, játszunk el azzal a pogány és szertelen gondolattal, hogy lehetőségeink, esélyeink végtelenek és fölöttébb kedvezőek. Gondoljunk tehát merészen arra, hogy bármi megtörténhet velünk a ...-ik esztendőben. Nem csak úgy, hogy mi vagyunk az éveseszély, sors és sorsolási bizottságok szenvedő alanyai, de lehetünk állítmány, ige, cselekvés, mi több, még döntősök, sőt nyertesek is.

Például játszunk el azzal a napsugaras perspektívával, hogy csapatunk, a kedvenc vagy a helybéli különben sereghajtó C ligás kijut az Európa-, világ- és Balkán-játékokra. Nem jeggyel a VIP-páholyba, hanem a pályára, százezer fizető néző elé. Összeméri tudását, játéktechnikáját, stílusát, fortélyait, nyerni tudását, fejben, lábban, kézben és képzelőerőben a világ és az ország, Eurázsia és Dél-Tibet legjobb seregeivel és... tovább már nem is kell mondanom.

Vagy játszunk el gyöngéd szerelemmel azzal a jövővízióval, hogy végre beépítjük tömlakásunkban a nagyobbik erkélyt/balkont (műveltebben: loggiát), és végre a

három szoba mellé kialakítjuk a negyediket. Hogy vásárolunk egy nagyobb skandináv élet- és stíluszsekrényt, amelyben elférnek rögeszméink, előítéleteink és szokásaink, meg persze ruháink, a kihízottak és a hagyományörzésből ragaszkodom-hozzád-öltönyök, a hátha-még-egyszer-reám-jön kis- és nagvestélyik. Az elegancia-tündöklmények-től eltekintve, gondolj bele, haver, sikerül az év folyamán különösebb nehézségek nélkül betartanunk a fogyókúrát, betartanunk minden szabályt és előírást, betartunk ellenfeleinknek, és kibírjuk beleszólás és preinfarktus nélkül a főnök/minisztérium/személyzetis/főellenőr ökörségeit, úgy teszünk, mintha nem is érdekelnének.

A lehetőségeket latolgatva ne feledkezzünk meg a családról, az államról és a magántulajdonról sem, hogy ezzel a három engelsi fogalommal is eljátszadozzunk – , amennyiben még emlékszik valaki a kötelező szemináriumi olvasmányanyag eme gyöngy- és ökörszemére –, és próbáljuk ezeket a fogalmakat rangsorolni a magunk értékrendszere és ítélete szerint. Amennyiben a családot választjuk, eljátszhatunk a gondolattal, hogy mindenki egészséges, sőt virul, felkél betegágyából, jól kereső munkahelyet

talál, megtalálja végre az igazit, zajtalanul és végcirkusz nélkül válik el, szeretet tölti ki a házagokat, a konyhát és hálószobát, és a sejteket, rengeteg szabadidőt kapunk családkunktól, és mi is megajándékozhatjuk őket bármivel, örülni fognak annak. Amennyiben megtalálják az igazit, és esküvőt is rendeznek hozzátartozóink, remélhetőleg az esküvői nagybéd nem tart kilenc órát, azonnal hozzák a (meleg) ételeket, és azokat még imádni is lehet, nem kell kötelezően vagy szolgálati úton táncolni, nyugodtan lehet beszélgetni, és semmi sem kötelező. Még az áljókedv és az ihaj-csuhaj sem.

Ha a magántulajdon mellett voksolnánk, hiszen megtehetjük ma már, nemcsak elméletben, képzeletben, vágyakozva vagy összezerve, vérbe fagyva a szeku pincéiben, akkor remélhetjük, hogy senkinek sem szűrszemet vagyonosodásunk, üzleti vállalkozásaink zökkenőmentesen vészelik át a minden kapualjban leselkedő gazdasági válságot, hitelkrízist, a tőkeinjekciót fájdalommentesen adja be doktor Capitaly vagy doktor Eu, esetleg Rothschildékkel is rokonságba kerülünk, de jó lesz a Morgan bankház is, ha kényesek lennénk a Rothschildék és vagyonuk eredetére. Az ezzel járó kötelező lebilincselő modor és adakozó kedv, műgyűjtés és közjátékonykodás

nem okoz gondot, sőt szinte már mi magunk akarunk folyton jót tenni... (Ez azért erős, mondta a feleségem, a született realista.)

Végül, ami az államot illeti jövőképünkben, azt prognosztizálhatjuk, hogy nem telepszik reánk kibírhatatlanul, nem nyúlkál illetéktelenül a magánélet egyetlen rekeszébe sem, olajozottan működik, nem lesznek diktatórikus hajlamai, nem hasonlít sem a kopasz volt KGB-ügynök, sem a szultánutánczó hárembasi rezsimjéhez. Liberális lesz és megengedő, diszkrét, kellemes és adakozó, kedvezményeket nyújtó, akinek még adózni is érdemes.

Na, itt vágta el álmodozásaimat a fenőbb említett családtag, és erőteljesen figyelmeztetett, ne tündérmesékbe jektessem szellemi energiáimat, hanem lebbenjek le a Pipacsba (ez egy álnéven emlegetett kisbalt a környékünkön egy felhagyott taxiállomás tözsomszédságában), és vegyek egy liter nagymama típusú étolajat, mert szalmapityókát (műveltebbeknek: hasáburgonyát) kívánnak unokáink, A és S.

Kérve kérlek ebből kifolyólag, kedves olvasó, bocsásd meg nekünk bűneinket, miként mi is vétkezni-vetkezni fogunk ebben az esztendőben is, ahogyan tettük a tavaly és tavalyelőtt is.

A természet kalendáriumuma (CCCXXXIX.)

Kiss Székely Zoltán

Uram!
Azért adta a Földet, hogy rajta éljünk,
Megmondhatatlan kincseket halmoztál ben-sejébe,
Képpé tettél rá, hogy értsük alkotásod,
Könnyítsük munkánkat, megfékezzük az éhezést, a kórt.

Kedves Olvasóm! A Természet kalendáriumát 2019-ben **Szent-Györgyi Albert Beney Zsuzsa** fordította **Ötödik ima: A Föld** című versével folytatom.

Mi meg azért ássuk ki a kincseket, hogy
Elherdáljuk félelmes, pusztító eszközökre,
Leromboljuk velük, mit mások építettek,
És végül ellenünk forduljanak.

Isten! Add, hogy a teremtésben társaidá le-gyünk,
Hogy megértsük és tovább jobbítsuk tetteid,
Hogy itt, glóbuszunkon biztos otthonra lel-jen
A jólét, boldogság és a harmónia.

Társ a teremtésben? Emberi gyarlóság. Megértés? Talán. Jobbítás? Kérdés marad.

Január elseje. A **New Horizont** űrszonda három napja került legközelebb az **Ultima Thule** objektumhoz a Kuiper-övben – ez az eddig ismert legtávolabbi nem üstökös típusú kísérője Napunknak. A Plútó világát feltáró űrszonda a Naprendszer külső régiói felé haladva energiatakarékossági okokból 2017 decemberétől alvó módban utazott 165 napon keresztül. Az ébresztést a szonda fedélzeti számítógépe előre programozottan indította el. A Földön 2018. június 5-én kaptak jelzést az akkor kb. 6 milliárd km-re járó szonda sikeres ébredéséről. A szondát a Földről irányították a 2014 MU69 jelű objektum felé. Június elején még kb. 262 millió km-re volt az Ultima Thulel – ez a Nap–Föld távolság közel kétszerese, s naponta kb. 1,2 millió km-rel kerül

közelebb hozzá. Az ébresztés idején a rádiójel 5 óra 40 percet utazott a Földről az űrszondáig. Ez az időszak fokozatosan nő a szonda távolodásával, mely 2020. végéig aktív lesz, ekkorra tudja majd befejezni a begyűjtött adatok postázását az Ultima Thuleről s a Kuiper-övezet további objektumairól.

523 év telt el azóta, hogy 1496. január 3-án **Leonardo da Vinci** először próbálta ki a maga által készített repülő szerkezetét. Nem járt sikerrel, de jó pár év múlva újra próbálkozott. Mindezt jegyzeteiből és rajzaiból tudjuk.

Félezer év? Rövid idő az. Ahhoz a 780.000 évhez viszonyítva, amióta az utolsó földtörténeti katasztrófa bekövetkezett a Földön.

De most is üzen, bizony üzen, a Naprendszer. A meteoritokkal. A bolygónk története azt mutatja, hogy voltak és ma is vannak becsapódási események, és csak idő kérdése, hogy mikor következik be egy újabb. Ezért fontos a földközeli objektumok mielőbbi felfedezése, tanulmányozása. Pályájuk pontosabb kiszámításával a Földdel való esetleges veszélyes találkozásuk még időben előre jelezhető. Fel lehet készülni a katasztrófa elhárítására, illetve a várható károk csökkentésére.

Jóval békésebbek a meteorrajok. Pillanatnyilag a **Quatrantida-meteorraj**. Megfigyelésére kitűnő alkalom adódik január elején. Az előrejelzések szerint a maximum január 4-én 2 óra körül várható. Mivel január 6-án lesz újhold, így holdfénymentes égen kutathatjuk a hullócsillagok ívét, amennyiben a nap időjárása ezt lehetővé teszi. A radiáns az Ökörhajcsár csillagkép északi részén van. A Bootes csillagkép a Kárpát-medencéből egész éjszaka látható. Éjfélkor már egészen magasán áll a kisugárzási pont. A meteorraj maximuma csak néhány óráig tart, ezért szerencse is kell annak elcsípéséhez. Akár meteorzuhany is várható átlagosan 120 felfénylással. Idén az augusztusi Perszeidák és a decemberi Geminidák hullása idején a Hold fénye uralkodni fog az égen. Így január 4. idén a legfontosabb hullócsillagmegfigyelési nap.

C s a k n e m fél évszázada, 49 éve, 1970. január 5-én meghalt Götti n g e n b e n **Max Born** német fizikus, a modern elméleti fizika egyik úttörője. A kvantummechanika magyarázatáért és a kristályok rácsszerkezetének magyarázatáért 1954-ben kapott Nobel-díjat.

Január 7-én, 94 éve, 1925-ben született az indiai Dzsamsedpurban **Gerald Malcolm Durrell**. Apja halála után, 1928-ban a család hazatért Angliába, majd 1935-ben Korfu szigetére költözött. Négy évig éltek a szigeten. **Családom és egyéb állatfajták**

– igen, ezzel az élménnyel kezdődött egy életen át tartó kalandja a természetben. Később Angliában kisállat-kereskedő, állatkerti gondozó. Aztán 1947-ben első, saját költségén szervezett kameruni állatgyűjtő expedícióra indult. Követi ezt Brit-Guyana, Paraguay, Argentína, Sierra Leone, Mauritius, Mexikó és Madagaszkár. 1951-től, hogy anyagi helyzetét fellendítse, életrajzi ihletésű könyveket kezdett írni. 1957-től már saját, leendő állatkertje számára gyűjtött állatokat, s 1959-ben megalapította a Jersey Állatparkot. A Jersey Vadvédelmi Alapítvány a világ számos helyén segített veszélyeztetett fajok megóvásában. Jersey-szigeti állatkertjét 1995-ben bekövetkezett haláláig vezette, ott is temették el.

Január 8-án, 1942-ben született Oxfordban **Stephen William Hawking** elméleti fizikus. (Véletlen egybeesés: ez a nap **Galilei** halálának 300. évfordulója.) Kisdíákkorában osztálytársaitól az Einstein becenevet kapta. Már 17 éves korától a kozmológia érdekelte. Kéltelkedett az állandó világegyetem teóriájában, s az ősrobbanás kérdése kezdte foglalkoztatni. **Einstein** elmélete alapján létezhet a fordítottja is a fekete lyuknak, amikor is a „semmi”-ből tör elő anyag, ahogy azt az ősrobbanás-elmélet feltételezi. Akkor még csak elmélet volt a fekete lyukak, a csillagászok azóta bizonyították létezésüket. 1974-ben egy tanulmányában feltételezte, hogy a kvantummechanika szabályai szerint a fekete lyukak hőt bocsátanak ki. Ezt „Hawking-sugárzásnak” nevezték el. Ennek bizonyítása világhírnevet szerzett számára. **Az idő rövid történetét**, amely laikusok számára magyarázza el a tér-idő elméletét, 1982-ben kezdte el írni, 1988-ban jelent meg. Mivel sokan még ezt is nehezen érthető könyvnek találták, 2001-ben megírta **A világegyetem dióhéjban** című könyvet. (Ebben beszél először arról, hogy hosszú távon az emberiségnek a túléléshez terjeszkednie kell a világűrben. Hawking szerint túl sebezhető az emberiség, ha csak egyetlen bolygón él.) 2005-ben jelentette meg még közérthetőbb stílusban **Az idő még rövidebb története** című művét. 2010-ben megjelent könyvében, **A nagy tervben (The Grand Design)** kifejti, hogy az ősrobbanás a fizika törvényeinek elkerülhetetlen következménye volt. Hawking arra törekedett, hogy az einsteini fizika nehéz testek által létrejött gravitáció szabályait összeegyeztesse az – attól

Kondenzcsikok jégkristályai mögött a nap, avagy az idő rövid története

eltérő szabályokkal működő – részecskefizikával. Ha ezt a két területet sikerülne egy közös elmélettel összevonni, az lehetne a *mindenség elmélete*. Hawking még 2001-ben megjósolta a gravitációs hullám észlelését, 2014 márciusában pedig észlelték az első gravitációs hullámot. Ez minden idők egyik legnagyobb asztrofizikai felfedezése.

A véletlen játéka: **Stanislaw Lem** 1961-ben a **Visszatérés** című regényében említést tesz egy „nyomorék lángészről”, aki a jövőben forradalmasítja Einstein relativitáselméletét és a „minden lehetséges világegyetemre érvényes” általános megoldást tesz majd közzé. Mindezt két évvel Hawking ALS-diagnóza és öt évvel nagy jelentőségű doktori disszertációja előtt. (Az ALS az akaratlagosan mozgatható izmokat beidegző agyi és gerincvelői mozgató idegsejtek pusztulásával járó végzetes betegség.) Hawking 2018. március 14-én halt meg Cambridge-ben.

Szent-Györgyi Istent megszólító merész-sége, Leonardo repülni akarása, Born kvantummechanikája, Durrell családja..., Hawking mindenségről szóló elmélete, Galilei tudósi bátorsága, Einstein relativitáselmélete, Lem gondolatébresztő Solarisa – nélkülük szegényebb lenne maga a nagytrörő emberiség.

Ezen esztendőben is hasonlókat kínállok neked, kedves Olvasóm, a természettudományok... ponyvájáról.

No persze verseket is.

Ez alkalommal **Farkas Árpád Dúdolójából** a mindenség tavalyból idénbe átlengő lélegzetét:

Havazás lennék, lengőn áldó,
gyűrött arcokra, földre szálló,
vígasztaló-nagy csöndes ének,
lélegzete a mindenségnek.

(...) Lassún, mint akit nem is kérnek,
lennék Föld felett lengő ének

(...) Lennék mindenség ingecskéje,
öltözködnék a szegénységre,

(...) csitítgató is ott, hol láz van.
Méltóságos a pusztulásban.

Békés, boldog új esztendőt kívánva ezen a Földön, maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2019 harmadik napján

A mindenség ingecskéje, avagy a mindenség elmélete

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egészségesebb táplálkozás – csupán egy kis odafigyeléssel

Nap mint nap halljuk, hogy milyen fontos szerepet tölt be az egészséges táplálkozás a betegségek megelőzésében, mégis rendkívül nehéz a már rögzült táplálkozási szokásainkon változtatni. Az ünnepek általában az evés-ivásról szólnak, és azok is túlzásba viszik ilyenkor, akik hétköznapiakon, a rohanásban kihagyják a reggelit, ebédre pedig bekapnak egy szendvicset, pizzát. Nagy Bea dietetikus, táplálkozás-szakértő szerint ahhoz, hogy egészségesen táplálkozzunk, nem kell drasztikusan átreformálnunk az étrendünket, kis odafigyeléssel sokat tehetünk ennek érdekében.

Menyhárt Borbála

– Igen gyakori manapság, hogy a reggeli rohanásban kihagyjuk a reggelit, éhgyomorral felhőrpintjük a kávé, és indul is a család, óvodába, iskolába, majd a munkahelyre...

– Az első és legfontosabb talán az lenne, hogy próbáljunk valamiféle sajátos rendszert kialakítani az étkezésben, akár mint család, akár egyénileg, ugyanis nincs az az egyetemes szabály, ami mindenkinek működik, például, hogy felkelünk egy picivel korábban, hogy legyen idő a reggelire. Amit szoktam ajánlani: hogyha lehet, tegyünk egy pohár vizet az ágy mellé, vagy akár egy este előkészített teát, hogy valamelyest felkészítsük ezzel a gyomrot az emésztésre. Így már eleve van valami a gyomorban a kávé előtt. Saját tapasztalatból tudom, hogy kávé nélkül nem indul a nap, ezért ha iszom is egy-két korty kávé, utána próbálok reggelizni, majd folytatom a kávézást.

– Ünnepekkor általában sokféle sütemény, főétel, töltött káposzta kerül az asztalra, és többnyire túlzásba vesszük az evést. Artunk-e ezzel a szervezetünknek?

– A túlzásba vitt táplálkozás sohasem egészséges. Bármennyire is szeretnénk, hogy az ünnep ne az étkezéssel szójon, a legtöbb együttölt ilyenkor az asztal körül zajlik. Én azt szoktam ajánlani, hogy ha tízfélé étel van az asztalon, próbáljunk mindenikből egy nagyon keveset venni, épp megkóstolni. Vagy például a kalácsot egy fahéjas teával akár reggelire vagy tízórára is elfogyaszthatjuk, nem kell feltétlenül előétel, leves és második fogás után magunkba erőltessük. Amire szintén nagyon fontos figyelni ünnepek-

kor, az az alkoholfogyasztás, mivel a zsíros ételek mellett az is nagyon megterhelheti a szervezetet, és ez annál veszélyesebb, ha valaki előzőleg böjtölt. Ha a böjt alatt nem fogyasztunk állati eredetű termékeket, és utána kezdünk el egyből, nagy mennyiségben alkoholt, illetve zsíros ételeket fogyasztani, akkor felléphet egy akut hasnyálmirigygyulladás, vagy emésztőrendszeri problémák alakulhatnak ki. Ugyanakkor megfontolandó, hogy ahhoz, hogy egészségesebben étkezzünk, nem kell feltétlenül mindent átreformálni, nem kell a töltött káposztát kizárólag barna rizzsel vagy pulykamellből készíteni, figyeljünk arra, hogy például milyen, mennyi zsiradékot használunk a töltött káposzta elkészítéséhez, vagy mennyi tejfölt teszünk melléje, és milyen kenyérral fogyasztjuk. Fontos, hogy ne próbáljuk túlnenni magunkat, ne együnk többet, mint amit a gyomorkapacitásunk megenged. Próbáljunk minél többfajta zöldséges köretet az ünnepi ebédek, vacsorák mellé tenni, például párolt vagy pirított zöldséget, friss salátát. Egy sertéssült zsírossága valamilyen zöldséggel jól kompenzálható.

– Ajánlottad a zöldségfogyasztást. Valójában az a zöldség, amit főként ilyenkor, télen a nagyáruházból megvásárolunk, akár fagyasztott formában, mennyire egészséges?

– Mindenképp jobb, ha megesszük – pl. a brokkolit, amit az áru-

házból vásárolunk –, mint hogy kihagyjuk teljesen. Természetesen mindig az idényzöldség és az idénygyümölcs a legegészségesebb, illetve az, ami a közelünkben terem. Vannak termelői piacok, illetve lehet válogatni áruház és áruház között. A fagyasztott vagy savanyúságként eltett zöldségek is jó opciót jelentenek a zöldségpótlásra, ugyanis azok a zöldségek akkor kerülnek lefagyasztásra, amikor éppen szezonjuk van. A zöldségekben rengeteg a víz és rost, amire a szervezetünknek nagy szüksége van, ugyanakkor segítenek a telítettség-érzés elérésében, így kevesebb káros dolognak marad hely.

– Amennyiben helyes táplálkozásra törekszünk, milyen arányban kell jelen legyen az étrendünkben a tejtermék, a hús, a zöldség, a gyümölcs?

– Vannak standardok, például a szénhidrátok 50-55 százalékát kellene kitegyék az étrendünknek. Ide tartoznak a kenyérfélék, a rizs, a burgonya, a zöldségek, a gyümölcsök, az édességek, a méz. A zsiradék körülbelül 30-35 százalék kellene legyen, viszont tudni kell, hogy nagyon sok élelmiszerben, amit elfogyasztunk, van zsír: a hú-sokban, a tejtermékekben, az olajos magvakban, a gabonafélékben, igazából a zöldség-gyümölcsön kívül mindenben. A fehérje 10-15 százalék kellene legyen az étrendünkben. A húsok esetében szerencsésebb lenne a fehér húsokat választani, például halat, vörös húst pedig

heti egy-két alkalommal enni. A húsonál is a legfontosabb az elkészítési mód és a mennyiség, nem mindegy, hogy párolva vagy panírozva, bő olajban sütte készítjük el. A bő olajban sütés nem igazán ajánlott, de önmagában a sütet nem kell kizárni, hiszen ott a ler, illetve számtalan reformserpenyő van manapság, amelyekbe csupán egy pici kanál olívaolaj vagy kókuszolaj kell. A tradicionális ételeket, például a pörköltet is el lehet készíteni félkanálnyi olajjal. Minden a hozzáállás kérdése,

azon múlik, hogy szeretnénk-e változtatni.

– Ebben az időszakban a gyerekek rengeteg édességhez jutnak. Ha otthon a szülő próbál is mértéket tartani, vendégségben előkerül a sütemény, a csoki, meg a szénsavas üdítők...

– Nem kellene mindennap édeset egyen a gyerek, viszont a túlzott tiltás oda vezet, hogy szülinapi bulikon vagy más ünnepekkor megpróbálják kompenzálni ezt a hiányt, és megesznek egy csomó csokit, chipset, kólát. Úgy gondolom, nem az a megoldás, hogy soha nem kaphat a gyerek, arra viszont ajánlott figyelni, hogy ne jutalmazunk édességgel, például házi feladat elvégzéséért ne ígérjünk csokit. Bár a cukor függőséget tud okozni, alkalomadtán, például hetente egy-két alkalommal kaphat csokit a gyerek. Az egészséges gyerek napi kalóriaszükséglete elég nagy, tehát alkalmanként 20 gramm csokoládé nem kellene problémát okozzon. Ha viszont naponta hozzájut, az idővel súly-, valamint vércukorszint-problémákhoz vezethet. Tapasztalataim szerint a legtöbb súlyproblémával küszködő gyereknél nem a 20 gramm csoki okoz gondot, hanem mellé kerül még a rácsálnivaló, a chips, az üdítőital, és sajnos van rá példa, hogy energiáit is. Ez pedig nincs mit keresen egy gyerek kezében. Sajnos elég távol állunk a tudatos táplálkozástól, sok szülő nem tudja, hogy ezzel rosszat tesz, hiszen senki sem szeretne ártani a gyerekének.

– Reggelente nagyon sok szülő a gyerek kezébe nyom pár lejt, hogy vegyen belőle tízórait, az iskolák közelében lévő büfék pedig tele vannak egészségtelen ételekkel. Milyen tízórait tehet a szülő, hogy egészséges is legyen, és a gyerek szívesen foggyassa?

– Ha például egy muffinba próbáljuk belelopni a brokkolit, és azt egy süteménnyel asszociálja, akkor talán nagyobb sikerünk lesz. Vagy a szendvicseket is fel lehet turbózní, ha a gyerek nem igazán szereti a teljes kiőrlésű kenyeret, akkor egyik szelet lehet teljes kiőrlésű, a másik pedig fehér. Vagy megpróbálhatjuk, hogy a zsemlének kivesszük a belsét, és megtöltjük olyan zöldségekkel, amit a gyerek elfogad. Sajnos ha egyik héten szereti, nem biztos, hogy a következő héten is fogja.

A gyerekekkel kapcsolatban a lényeg az, hogy a szülő kell jó példát mutasson. Ne várjuk el, hogy a gyerekek megegye a teljes kiőrlésű kenyeret főzött sonkával vagy párolt zöldségekkel, ha a szülők bekapnak egy perccet, éhgyomorral isszák meg a kávé, vagy az ebédet elintézik egy rendelt pizzával, és sosem étkezik együtt a család, nem fektetnek energiát abba, hogy a gyerekek ízeket kóstoljanak. Az ízek taníthatóak, tehát példamutatással lehet igazán jó eredményt elérni.

– Volt egy uniós projekt, amellyel a gyerekekkel próbáltatok megszerezni az egészséges ételeket...

– Két projektünk is volt, az egyik az udvarhelyi Ficánka napközi otthonnal. Ők nagyon aktívak, nagyon tudatosan próbálnak odafigyelni a gyerekek egészségére. Az egyik projektünk a Ficánkák egészség-morzsái első kötete, öt éve jelent meg, a második pedig tavaly áprilisban. Az első kötetben a zöldségekre és gyümölcsökre fókuszáltunk, vicces neveket, például Alma Panna vagy Répa Rozi, próbáltuk megismertetni a zöldségeket és a gyümölcsöket. Volt egy vicces fotó, és mellette recept az adott alapanyaggal. A második kötet már egy kéthetes étrend volt, és egy bevásárlólistán alapult: tegyük fel, ha az anyuka vesz egy

brokkolit, akkor azt hogyan tudja felhasználni egy hét alatt. Értékes kézikönyv ez szülőknek, nagyszülőknek, gyerekek egyaránt. Vannak pácienseim, akik jelezték, hogy kipróbáltak dolgokat. Persze nem várhatjuk el, hogy mindent megszeressenek a gyerekek, de ha egy-két új dolog bekerül az étrendbe, már az is sokat számít.

– Említettél a túlsúlyos gyerekeket. A tapasztalataid alapján nálunk mennyire számít ez jelenségnek?

– Sajnos egyre gyakoribb. A Pro Nutritio Egyesületemmel pár évvel ezelőtt volt egy projektünk, *Forradalom a tányéron* címmel, ahol a Maros megyei gyerekeknek az egészségi állapotát próbáltuk felmérni. 1200 gyerek 30 százalékának volt súlyproblémája. Nem feltétlenül volt mindenki túlsúlyos, akadtak, akiknek a testtömegindexe nem volt megfelelő. A projekt során kérdőívet küldtünk a szülőknek is, de sajnos a legtöbb túlsúlyos gyerek szülőjétől nem kaptuk vissza.

– Ha szeretnénk egészségesebben táplálkozni, hogyan válasszunk tudatosan minőségibb termékeket, amikor ezerféle tej, hús, felvágott van a polcon?

– A felvágottakban minél kevesebb hozzávaló van, annál jobb minőségűek. Szánjunk rá időt, hogy megnézzük a címkét, és ha tehetjük, válasszunk olyant, ami nem szórával dúsított, és minél kevesebb színezéket, mesterséges hozzávalót tartalmaz. Inkább keressük fel a hentesboltokat.

Ha például a virslin azt írja, hogy 80 százalékban tartalmaz húst, akkor az valószínűleg egy prémium termék, tehát inkább ezt válasszuk, mint amelyikben csupán 20 százalékban van hús.

– Ünnepek után sokan nekifognak fogyókúrázni, diétázni, az interneten számtalan fogyókúra-recept érhető el. Meghosszák-e ezek a kívánt hatást, vagy ajánlott szakember segítségével személyre szabott diétához folyamodni?

– Az igazság az, hogy a drasztikus fogyókúra egészségtelen, ugyanis nem fedezi a szervezet szükségleteit. A drasztikus fogyás az eredménye a víz- és izomvesztésnek, ha utána visszatérünk a régi étrendünkre, a kilók nagyon gyorsan visszapakolódnak, gyakran több is, mint ami lement. Nem mondom, hogy mindenki dietetikus segítségét kell kérje, de jobb előzőleg egy szakemberrel konzultálni, mert fel tud világosítani esetleg olyan dolgokról, hatásokról, amelyekre előzőleg nem gondoltunk. Főként ha valamilyen egészségproblémánk van, akkor a drasztikus fogyókúrák egyáltalán nem működnek, például cukorbetegség, magas vérnyomás vagy emésztőrendszeri problémák esetén.

– Mikor ajánlott dietetikushoz fordulni, miben segíthet a szakember?

– Igazából a dietetikus nagyon tág körben tud segíteni. Azoknak, akik egészségesebben szeretnék étkezni, rendet tenni az étkezésük terén, vagy mert puffadásos tünetekkel, rosszulletekkel küszködnek. Sok esetben egy dietetikus segítségével gyógyszerek nélkül is meg lehet oldani ezeket a problémákat, a megfelelő étrenddel. A páciens-körömben tapasztalom, hogy a gyerekek szépen formálhatóak, ha a szülők is partnerek ebben, és nem várják el, hogy a gyerek egye a párolt zöldséget, miközben ők sült krumplit fogyasztanak. A cukorbeteg, magas vérnyomással küszködők, rákos betegek kezelése során is ajánlott dietetikus segítséget kérni, mint ahogy emésztőrendszeri panaszok, krónikus székrekedés, irritábilis bélszindróma, gyomorfekély, epeproblémák esetén is.

Gondolataink programozása a víz segítségével

Bogdán Emese

A víz meglehetősen öntörvényű anyag, amely sok szempontból egészen másként viselkedik, mint ahogy a kémia és fizika törvényszerűségei alapján viselkednie kellene. Egy tudományos feljegyzés szerint 63 olyan tulajdonsága van, amely eltérő más hasonló anyagokétól. A japán dr. Masaru Emoto különböző forrásokból származó vízcseppeket lefagyasztott és lefotózott 200–500-szoros nagyításban. Az így keletkezett felvételek megdöbbentő különbségeket mutattak. Azt demonstrálták, hogy a víz nemcsak bizonyos anyagokra, hanem zenére, írásjelekre, gondolatokra, érzésekre is eltérő módon reagál. Kísérletével bebizonyította, hogy a vízkristályok formáját érzelmek is képesek befolyásolni, pozitív és negatív értelemben egyaránt. A stuttgarti egyetem

professzora, Berndt H. Kröplin szintén vízcseppeket vizsgált, de nem lefagyasztotta, hanem elpárologtatta azokat egy tárgylemezről, és a maradványokat sötétmező-technikával lefotózta. Az eredmények azt mutatták, hogy ugyanaz a víz eltérő mintákat adott, ha különböző személyek cseppentették a tárgylemezre. Az is kiderült, hogy a víz képes más vizekkel is kommunikálni, például a vízcsepp mintája megváltozik, ha egy másikat cseppentenek mellé. A professzor végső következtetése az volt, hogy a víz képes kölcsönös hatás gyakorlásra, ugyanakkor nem minden víz kommunikál minden vízzel. A víz tehát egy egészen különleges anyag, mely testünknek 70%-ban alkotórésze, az életműködéseink irányítója, és ha ez az arány csökken, kiszáradunk, ha pedig megnövekszik, ödéma lép fel. Az erős irritációk erős kémiai reakciók

révén éreztetik hatásukat a szervezetünkben. A kémiai jelleg a víz rendezetlen, kaotikus állapotára jellemző, azt erősíti. Az erős oxidáció rombolja az élővízállományt. A kaotikus jelleg belső feszültséghez, entrópiához vezet, ezért érezzük rosszul magunkat. A víznek van előélete, és erre emlékszük. A természetben mindennel kapcsolatba lép, ezer arca és alakja lehet. Amikor kiöntünk egy pohár vizet, továbbra is kapcsolatban marad a közeli-távoli információhordozókkal. Spirituális tudósok bebizonyították, hogy különböző technikák segítségével, gondolataink rendezésével rá tudjuk hangolni a vizet saját rezgéseinkre, aminek eredményeképpen létrejön egy egységes, meleg, kibélelt befogadóképesség, rendezett vízközösség, ez a vízbölcső. Amikor a ránk hangolt vizet megisszuk, azonnal a részünkké válik, hiszen már a mi

alaprezgésünket hordozza. Testünkben az alaprezgések az életfunkciók fenntartására szolgálnak. A vízkészleteink ránk jellemző alaprítmusainkat képviselik születésünk pillanatától halálunk órájáig. A programozás folyamata: a hit teremtő erejével létrejön a tudatosság, a gondolat szuperpozíciója, mely létrehozza az alakot öltött rezgést, ez a gondolatra illeszkedő formát, a gondolatra illeszkedő forma pedig egy speciális vízkristályalakzatot. Azért tud a vízkristályalakzat kialakulni, mert a víz képes magára ölni a rezgések ruháját. Ezek a formai alakzatok gondolataink tükröképei. A formát öltött gondolatok tárolják magukban a rezgést, melyet a gondolat hozott létre. A forma és az azt létrehozó gondolatrezgés folyamatosan pulzáva egymásba átalakul. A pulzáló folyamat mindaddig tart, amíg az adott térben

a formát létrehozó gondolat szuperpozíciója fennmarad. (Tudatosan fókuszálunk a jövőben elérni kívánt eredményre.) Amennyiben a kialakult rend átalakul, úgy az új, létrejövő vízkristályformák már az új gondolatformák szuperpozícióját követik. Ha tehát elsajátítjuk a vízprogramozást, gondolataink által képessé válunk testünk vízkészletének az átprogramozására is (részlet a *Lúgosítás a kor-talanság útja* című könyvből). A szimbólumrendszerben is különleges jelentőséget tulajdonítanak a víznek. Minden, ami minket körülvesz, mozog, áramlik, fogy, nő, és ami bennünk van és mozgásban tart (a vérkeringésünk, az emésztésünk, a kiválasztásunk), minden a víznek köszönhető. Alap-elemünk, létünk része. Szeretni kell, naponta betelni vele, tiszteltetben tartani és megőrizni élő formáját, amíg élünk.

Hercegi muzsika

Szilágyi Mihály

Napfényben por, esőben sár. Az utat csak a ráfos kerekék által ejtett sebek jelölik, melyek mélyen belevágódtak a magyar földbe. Az ország büszke várának, Budának tornyán félhold és lófarkas zászló figyelmeztet, hogy ki az úr. Magyarország nem létezik, csak a helye. A vitéz Balassi már régóta nem zaklatja a megszállókat, lopott csókjainak és rózsáinak az emlékét is belepte már a por. A lófarak diadalmasan röpköd a szélben, pedig sokan szeretnék, ha inkább visszavágtatna a Márvány-tenger partjára. Az ország megmaradt részének néhány nemes ura mer csak arra gondolni, hogy szóval vagy karddal jelezni kellene már a budai pasának a végérvényes távozást.

Regényes és küzdelmes világban találjuk magunkat, ha a régmúlt eseményekről elkezdjük törölgetni a vastag port. Az emlékkeresés hevében egyszer csak szokatlan könyv kerül elő, amely mennyei muzsikát tartalmaz. Hogyan kerülhetett ez a kötet e háborús övezetbe? Erre csak a történelem adhat választ. A kiváltó okot a reformáció körül kell keresgelnünk. A kereszténységben bekövetkező vallási nézeteltérés számos konfliktust eredményezett egész Európában. A hódító álmokat ringató törökök egykettőre felismerték a nagy lehetőséget, és bedübörögtek Magyarországra. A protestantizmus-sal kibékülő Erdélynek alku árán ugyan, de sikerült megőriznie függetlenségét. Magyarország központi része török fennhatóság alá került. A megmaradt északi és nyugati területek nemes urai pedig hosszú ideig azon morfondíroztak, milyen módon lehetne megszabadulni a törököktől. Ilyen viszonyok között valódi csodának számít egy zenei

gyűjtemény. És ami még inkább ámulatba ejt, hogy a könyvnek magyar a szerzője: Esterházy Pál.

Esterházy Pál híres magyar nemesi család sarja. 1635-ben született Kismartonban. Szülei jezsuita iskolába járatták, és kitűnő hazafinak nevelték. Édesapja, Miklós nádor szemében nagy szálla volt a törökökkel kiegyező erdélyi fejedelemség, mert úgy vélte, Erdély csak nehezíti az ország egyesítését. Pál szerette nemzetét, és folyton az egyesített, törökmentes ország képe lebegett előtte. Az osztrák udvarhoz hűségese lévén, Habsburg-segítséget remélt a törökök kiűzéséhez. Más nemesek másképp látták a helyzetet, és inkább fellázadtak a Habsburgok ellen.

Az ifjú Pál gyorsan haladt felfelé a ranglétrán. 1681-ben nádorrá választották. Megvolt a hatalma és a befolyása is egy törökellenes háborúhoz. Természetesen a törökök sem maradtak tétlenek, amikor megpiszkálták őket. 1683-ban odáig fajult a helyzet, hogy a családot osztrák területekre kellett menekítenie, és ő maga is Bécs védelmében harcolt a török ellen. Bécs megmenekült, a török egyre gyengült. Három év múlva, 1686-ban egy korábbi sikertelen kísérlet (1684) után visszafoglalták Budát a töröktől. A harcokból Esterházy Pál nádor is kivette a részét, ezért Ausztria császára hercegi rangra emelte.

Pál magánélete is épp olyan viharos volt, mint a történelem. Első feleségét, Orsolyát 1682-ben elveszítette. A tragédia azonban nem törte meg a kemény katonává edződött nemest: rangjához méltó új társat keresett magának. A házasságot azonban egy rendkívül kényes tény nehezítette. Az új menyasszony, Thököly Éva édesapja, Thököly István a Habsburg-udvar esküdt ellen-

sége volt. Esterházy Pálnak a bécsi udvartól kellett beleegyezést kérnie a házasságba. Az osztrákok a hűségért cserébe rábólintottak a kérésre. Esterházy nem volt köpönyegforgató, mert akkor is kitarzott a Habsburgok mellett, amikor 1703-ban kirobott a Rákóczi-féle szabadságharc. Annak ellenére, hogy császárpárti volt, az ország érdekeit igyekezett szolgálni.

Magánélete egy részét szülőhelyén, Kismartonban töltötte, itt építette fel híres kastélyát is. Az Esterházy család rendkívül sokat áldozott a művészetre. A kastély egyik ékessége a hangversenyterem csembalóval, vadonatúj orgonával és teljes zenekari felszereléssel. 1674-ben zenekart és kórust szerződtetett.

Most már sejthetjük, hogyan került a zivataros magyar történelembe a ritkaságnak számító kántagyűjtemény, a Harmonia Caelestis. Esterházy Pál nem csak a politikához és a hadi tudományokhoz értett. Költőként, zenészként és zeneszerzőként is ismerős a neve.

Ha Pál herceg leült a csembaló vagy az orgona elé, a hangszer engedelmes zeneszerszámmá változott, és megszólaltatta gazdája lelkét. De nem csak ez volt az egyetlen hangszer, amelynek zengését értette a herceg; jól ismerte a barokk zenekar minden hangszerét.

Hithű katolikusként Pál herceg ötvenöt kántát komponált. E művek bizonyítják, hogy a hitéletet is rendkívül fontosnak tartotta a saját és az ország életében.

Az 1600-as évek utolsó negyedében – talán néha menekülve a valóság zűrzavara elől – egymás után születnek a kánták. A kötet 1701-re már készen állott, de csak 1711-ben jelent meg nyomtatásban.

A kánták szövegét is valószínűleg maga Esterházy költötte latinul. A zene finom ízlésű, változatos zeneszerzői technikákat alkalmaz. Érezhető, hogy a szerző nem kontárként nyúlt a húrokhoz, hanem valódi mesterként. A nemes dallamvezetés sajátos stílust bizonyít, érthetőségre és tökéletességre törekszik. A kompozíciók hangszerelése is változatos: lehetőséget ad a szólistáknak, kórusnak és hangszereseknek is tehetségük bemutatására. Bár e zene-műveket az európai zenekultúrában nem tartják kiemelkedő alkotásoknak, magyar viszonylatban azonban ezek a kánták jelentik az egyetlen jelét a színvonalas barokk kultúrának. Még egy évszázadnak kellett elteltnie Erkel és Liszt megjelenéséig, amikor ismét kimagasló magyar zeneszerzőkre figyelhetett a világ.

Bátran és semmiféle elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy Esterházy Pál kismartoni udvara a korszerű európai kultúra egyik bástyája volt. Bécs közelsége bizonyára sokat számított, de a művészet pártolására is

szükség volt ahhoz, hogy fél évszázaddal később a zenei klasszicizmus első nagy mestere, Joseph Haydn Kismartonhoz kösse az életét.

Bár a Harmonia Caelestis egy hithű katolikus zeneszerző munkája, ma már a magyar protestánsok előszeretettel énekelik az Ave maris stella kezdetű kántátát Zengjen hálának címen – más magyar szöveggel. Esterházy vallását is komolyan vette; nem véletlen, hogy ma is úgy tartanak számon egy imát, mint „a nádor imája”.

Esterházy Pál mindössze két évig gyönyörködhetett istendicsőítő kántátás könyvében. 1713-ban az égi harsona lefújta a földi csatározást, a zenélő herceget egy másik zenekarba szólitotta.

A kiadott énekeskönyvből csak egyetlen példány van Magyarországon, az valószínűleg Haydn személyes gyűjteményéből került az Akadémiai Könyvtárba. A kánták időtállóságát bizonyítja, hogy hosszú ideig játszották a műveket, és ha szükség volt rá, akkor 1790 és 1810 között talán éppen Haydn írt újabb szólamokat a meglévők mellé.

Esterházy Pál legnagyobb zenei érdeme a művészetpártolás. Általa került be Magyarország a nyugati zene vérkeringésébe, a szellemi fejlődésébe. Ma büszkéek vagyunk rá, mert művelt, színvonalas életet igyekezett teremteni hazájában.

A nádor imája

Emlékezzél meg, Istennek dicső-séges anyja, magyarok Nagy-Asszonya, szentséges szűz Mária! emlékezzél meg örökségedről, melyet hű szolgád, első királyunk s apostolunk, szent István neked ajánlott, s végrendeletében neked hagyott. Tekints kegyes arczzal országodra, s dicső érdemeid által légy közbenjáró és szószóló szent Fiadnál Krisztus Jézusnál. Hozzád kiáltottak atyáink, s minden inségökből kiszabadultak; mert folyvást vigyáztak szemeid örökségedre, oh mindörökké áldott Asszonyunk! Ezt mi bizonyosnak tartván, gyakran folyamodtunk hozzád, s már tapasztalásunk után mondhatjuk el, hogy éretted áldott meg minket az Úr. Ilyetén reménytől buzdíttatva s bizodalom által lelkesítve, oltalmad alá futunk mi, – a te néped, örökséged s nyájad, – kik gyermekeidnek neveztetünk, s különös pártfogásodért Mária-orzágnak hivatunk. Azért fölemeljük hozzád szívünket kezeinkkel együtt, s alázatosan kitárjuk színed előtt könyörgésünket:

Oltalmad és védjed hatalmas pártfogásod által minden lelki és testi gonosz ellen hazánkat, hogy az Isten dicséretére s néped vigasztalására virágoz legyen. Nyerj esedezésed által, az anyaszentegháznak s a katholika hitnek nálunk s mindenütt a földön fölmagasztaltatást; főpapjaink és lelkipásztorainknak s az

egész papságnak isteni segítséget; nekünk tanulóknak, engedelmes s a hit cselekedeteivel s gyümölcseivel bővülködő szívet, ne hogy Fiad akár-mikor is méltán haragudjék ránk, s országát elvigyve tőlünk. Éleszd fel bennünk atyáink szívét, s vezérelj a hitetleneket az igazak okosságára, hogy egy szíjjal, egy szívvel, ugyan-egy hittel szolgáljunk Fiadnak, a mi Urunknak, és tiszteljünk s valljunk téged Asszonyunknak s pártfogónknak, miként tiszteltek atyáink.

Könyörgünk, Asszonyunk, apostoli királyunkért, hogy hosszú életet, csendes országot, biztos házat, erős hadisereget, hű tanácsadókat, jó népet, a világ békeségét s mind azt nyerd meg neki, a mit ő mint ember és mint király kíván, hogy népét szentségben és igazságban sokáig szerencsésen kormányozhassa, azután pedig az öröketet koronáját elnyerhesse.

Könyörgünk, Asszonyunk, a karok és rendekért, s országunk tisztikarért, hogy a Szentlélek ajándokai által fölvilágosítva megismerjék az igazságot, megbüntessék a gonoszt, s megvédjék az igazat; hogy a közjó előmozdításán őszintén törekedvén, az árváknak, özvegyeknek, ártatlanoknak igaz lelkiismerettel szolgáltat-sák ki az igazságot.

Könyörgünk, Asszonyunk, egész népünkért, hogy fordítsd hozzánk anyai irgalmasságot, s örökséged polgárait, kiket védelmed alá vettél, megőrizzed minden büntől, kegyes-séged által kormányozzad, s Isten szeretetében s félelmében megtartsad. Nyerj esedezésed által a szűzek tisztaságot, a házassfeleknek jámborságot, a bűnbánóknak bocsánatot, az igazaknak állhatatosságot, az özvegyeknek s árváknak gyámolitást, a szegényeknek pártfogást, az utazóknak megérkezést, szomorúaknak vigasztalást, a megholt hiveknek örök nyugalmat.

Ne vesd meg esdeklő fiadat, s a büneik bocsánatjáért könyörgőket régi irgalmasságot karjával fogadd el; mert noha mi elhagytuk a fiúi kegyeletet, te nem szüntél meg anyánk lenni. Légy szószóló mellettünk Fiadnál, hogy akarataja szerint intézzük életünket, s téged NagyAsszonyunknak és védőnknek valljunk s tiszteljünk életünknek minden napjaiban.

Kelj föl tehát, Anyánk, te uralkodjál fölöttünk, és Fiad Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk. Fogadd el könyörgésünket, melyet színed elé terjesztettünk, hogy közbenjárásod által segítve, a jelen élet után az örökkévaló boldogságba juthassunk. Ti is hazánknak védszentei: Sz. Béla püspök és vértanu, Sz. István király, Sz. László király, Sz. Imre herceg, Sz. Erzsébet asszony, Sz. Margit szűz, Isten minden megdicsőült szenteivel együtt esedeztetek érettünk a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Amen

A kismartoni Haydn-hangversenyterem

Indítsuk az évet kíméletesen, takarékosan!

Az ünnepek alatt annyira telítődöttünk mindenféle jóval, hogy így, az új év első napjaiban legszívesebben rá sem néznénk az ételre. Pedig még sok ünnepi maradék van a hűtőben-fagyasztóban, de már senki sem kívánja. Mégis, valamit ilyenkor is enni kell. Az alábbi receptek a takarékoság és a kíméleteség jegyében születtek. Egyrészt többnyire maradékok felhasználásával készülnek, így végre elfogyaszthatjuk a levesben főtt, kissé szárazabb házi csirke húsát, a nyakunkon maradt szilveszteri virslit vagy a ráncosodó krumplit, másrészt ezek az ételek nem zsírosak, tehát kímélőek, és bár az ünnepen degeszre ettük magunkat süteménnyel, azért egy könnyű kis gyümölcsös muffinnak mégsem tudunk ellenállni. Jó főzőcskézést, a finomságok elfogyasztásához pedig jó étvágyat, egészséget kívánok az új esztendőben is!

Sütő Edith Magdolna

Tárkonyos ptyókaleves lightosan

Hozzávalók (4-6 személyre): 60 dkg főtt csirkehús, 5-6 krumpli, 1 közepes sárgarépa, 5-6 dkg rizs, 1-2 cikk fokhagyma, 1 csipet ecetes tárkony, petrezselyemzöld, só, almaecet.

Elkészítése: felforralunk kb. 2,5 liter vizet, enyhén megsózzuk, majd amikor forr, beletesszük a kisebb kockákra vágott krumplit, a finomra reszelt (hogy hamar megfőjön) sárgarépát, a rizst, a zúzott fokhagymát, 3-4 szál petrezselyemzöldet szárastól. Addig főzzük, amíg minden meg nem puhul (kb. 15-20 perc). Ekkor beletesszük a csontról leszedett, kissé összedarabolt húst, jól összeforraljuk, utána sózunk, beleszórjuk a finomra aprított tárkonyt, illetve a maradék aprított petrezselyemzöldet, és ha szükséges, tetszés szerint almaecettel savanyítjuk. Tálaláskor adhatunk mellé tejfölt is, de nem muszáj.

Virslis hagymaleves

Hozzávalók (5-6 személyre): 3-4 közepes vöröshagyma, 1 darabka póréhagyma, olaj, 1 evőkanál liszt, 8 szál virsli, 1,5 dl tejföl, 1 csokor petrezselyemzöld, só, citromlé.

Elkészítése: a hagymát finomra aprítjuk, a póréhagymát méretétől függően kettőbe vagy négybe hasítjuk, majd felaprózzuk a szárával együtt. Olajat hevítünk, megdinszteljük rajta a hagymát, majd rászórjuk a lisztet, és állandóan kavargatva felöntjük kb. 2 liternyi hideg vízzel. Miután felforrt, beledobjuk a póréhagymát, megsózzuk, és addig főzzük, míg a hagymafélék meg nem puhulnak. Ekkor beletesszük a karikára vágott virslit, ha szükséges, további vízzel hígítjuk, majd jól kiforraljuk, miközben a leveshez adjuk a kevés forró lével elkevert tejfölt is. Félrehúzzuk a lángról, szükség szerint utána sózunk, nagyon kevés citromlével ízesítjük, és megszórjuk aprított petrezselyemzölddel. Csipős paprikát kínálunk mellé.

Megjegyzés: a levesnek nem kell savanyúnak lennie, csak a hagyma édességét ellensúlyozzuk kevés citromlével.

Virslis, joghurtosósos tészta

Hozzávalók (4 személyre): 2 hagyma, 3 cikk fokhagyma, fél dl olaj, 2 púpozott evőkanál liszt, 6-7 nagy evőkanál görög

(sűrű) joghurt, 1 kis csokor petrezselyemzöld, só, bors, esetleg citromlé, 12 szál virsli, 25-30 dkg száraztészta.

Elkészítése: a hagymát és a fokhagymát meghámozzuk, majd finomra aprítjuk. Megfőnyasztjuk a felforrósított olajon, majd rászórjuk a lisztet, és elkavarjuk. Felöntjük kb. 3 dl hideg vízzel, és simára dolgozzuk. Hozzáadjuk a joghurtot meg a karikára vágott virslit, és jól kiforraljuk. Sóval, borssal, esetleg citromlével ízesítjük, majd megszórjuk aprított petrezselyemzölddel, és az időközben kifőzött tésztával tálaljuk.

Almás muffin

Hozzávalók kb. 15 darabhoz: 3 tojás, 14 dkg cukor, 1-1,2 dl olaj, 30 dkg liszt, kb. 1 dl hígabb joghurt, 2 nagyobb alma, 5 dkg csokoládélencse (elhagyható), 1 teáskanál sütőpor, 1 evőkanál citromlé, 1 csipetnyi só.

Elkészítése: az almát meghámozzuk, magjait eltávolítjuk, húsát kis kockákra vágjuk, és meglocsoljuk 1-2 evőkanál citromlével. Kézi mixerrel jó habosra keverjük a tojást a cukorral, majd folyamatos keverés mellett beledolgozzuk az olajat is. Hozzáadjuk a sőt és a citromlével felfuttatott sütőport, majd belekavarjuk a lisztet, a joghurtot, az almakockákat és a csokoládélencsét (ha használunk). Eldolgozzuk, tetszés szerinti muffinformákba adagoljuk úgy, hogy a formákat csak háromnegyedig töltjük meg, majd 180 fokra előmelegített sütőben 20 perc alatt megsütjük. Önmagában vagy tejjel, kakaóval is nagyon finom.

Intő szülőknek, nevelőknek

Mozgásszegény életmód jellemzi a mai gyerekeket

A gyerekek a nap 24 órájából alig hármát mozognak, mintegy 50-60 százaléknál figyelhető meg a helytelen testtartás, és lényegesen nehezebb iskolatáskák cipelésére kényszerülnek, mint ami szabad lenne – ezekre a problémákra hívja fel a szülők, pedagógusok figyelmét az Intő szülőknek, nevelőknek című könyvében Bogdán Emese csik-szeredai testnevelő tanár, lapunk külső munkatársa, aki nemrég Marosvásárhelyen is bemutatta a rendkívül hasznos, és számos aggasztó jelenségre rávilágító kiadványt.

Menyhárt Borbála

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Maros megyei szervezete a Magyar Állampolgárok Klubja keretében szervezte meg a könyvbemutatót a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében. Cseh Gábor házigazda rámutatott, Bogdán Emese a sport szerelmese, aki sokéves szakmai tapasztalatát gyűjtötte össze ebben a könyvben. Az általa érintett tematika – a sport, a mozgás, a test-

tartás – igen fontos, ugyanis mindannyian tapasztaljuk, hogy a mai gyerekeknél, fiataloknál igencsak háttérbe szorul a mozgás, ehelyett órákig ülnek a laptop, táblagép mellett.

Bogdán Mária Emese könyvében összefoglalja a pedagógusok, de főként a szülők számára a mozgással, testneveléssel, testtartással kapcsolatos tudnivalókat, az iskoláskorban előforduló leggyako-

ribb tartáshibákat. Amint a cím is jelzi, inteni akarja a szülőket, nevelőket, felhívni a figyelmüket, hogy egyre aggasztóbb a gyerekek egészségi helyzete, nagyon sok a gerincproblémás, lúdtalpas közöttük. Az iskolai testnevelésórán a tanár hamar észreveszi, hogy a gyerekek rossz a tartása, és sok esetben még nem akkora a baj, kellő odafigyeléssel lehetne javítani rajta.

A szülőkkal kapcsolatban megjegyezte, sajnos, ha a testnevelő észre is veszi időben, amikor még korrigálni lehet, és jelzi a szülőnek, hogy gond van, az gyakran ahelyett, hogy megfogadná a jó szándékú tanácsot, negatívan viszonyul hozzá, nehezményezi, hogy a tanár az ő gyerekével foglalkozik, és azzal háritja el, hogy majd idővel kinövi.

– Figyeljünk a gyerekekre, hogy időben észrevegyük, ha baj van, és így közösen, ha tanár, szülő, iskolaorvos összefog, megelőzhetők ezek a rendellenességek, és idejében léphetünk, amikor még csak rossz a gyerek tartása, nem alakult ki a gerincferdülés – tanácsolta a szakember.

Könyvében a túlságosan súlyos táskaveszélyeire is kitér, mint mondta, nemcsak az egy vállon viselt táskára árt a gerincoszlopnak, hanem a hátitáska is, hiszen nagyon meg van pakolva, a gyerek pedig általában előredől, és úgy viszi, ez is helytelen testtartás. Amerikai tudósok szerint a gyerek a testsúlyának a legtöbb tíz százalékát viheti a táskában, mivel a rossz tartás, cipelés gerincferdülést okoz. Ezzel szemben az 1-4. osztályos gyerekek általában 5-6 kilós táskát cipelnek, az 5-8. osztályosok pedig 9-10 kilóval

a hátukon mennek nap mint nap az iskolába.

A táskaválasztásnál manapság egyik fő szempont a divat, viszont a különböző, népszerű rajzfilmhősöket ábrázoló táskák többnyire már önmagukban egy kilót nyomnak.

A mai generáció mozgásszegény életmódjára is felhívta a figyelmet Bogdán Emese, aki szerint a gyermekek a nap huszonegy órájából általában hármát töltenek mozgással, és rengeteget ülnek. Hat-hét-nyolc órát az iskolában, plusz még otthon, amíg tanulnak délután. Ehhez tevődik hozzá az az idő, amit tévé, számítógép előtt töltenek.

A pedagógus szerint az iskolai testnevelő program is helytelen, mivel a sport dominál, méri a dobást, ugrást, futást, és a szó szoros értelmében vett testnevelés háttérbe szorul. Holott nagyon fontos lenne, hogy a gyerek tanuljon meg egyenesen ülni, állni, menni, legyen kiegyensúlyozott a mozgása, legyen testkontrollja.

Ugyanakkor gyakori, hogy a szülő olyan sportra iratja a gyermeket, ami kimondottan ellenjavallt neki, például a lúdtalpú gyereket beiratja hokizni, csupán azért, mert ki szeretné hozni belőle mindazt, amit neki gyerekkorában nem sikerült.

A fiatalok, középkorúak és idősek is magányosnak érzik magukat

Egy új kutatás szerint különösen életük három periódusában érzik magukat magányosnak az emberek: húszas éveik végén, ötvenes éveik közepén és nyolcvanas éveik végén.

Az International Psychogeriatrics folyóiratban publikált tanulmány kutatóit is meglepte az eredmény, elsősorban azért, mert a kutatásban részt vevők háromnegyede panaszkodott magányosságra, akadtak, akik mérsékeltlen érzékelték az egyedülletet, mások viszont nagyon egyedül érezték magukat. A kutatók a felmérés előtt legfeljebb a résztvevők egy-harmadától várták azt a választ, hogy magányosnak érzik magukat – ismertette a CNN a honlapján.

„Tudnunk kell, hogy a magányosság szubjektív élmény. A magányosság nem azt jelenti, hogy valaki egyedül van, és azt sem, hogy nincsenek barátai. A magányosság egy ‘szubjektív nélkülözés’. Eltérés az egyénnel a vágyott társadalmi kapcsolatait és a meglévő társadalmi kapcsolatait között” – magyarázta Dilip Jeste, a tanulmány vezető szerzője, a Kaliforniai Egyetem pszichiátriai és idegtudományi professzora.

Jeste hozzáfűzte, hogy kutatásuk szerint a magány és a bölcsesség között fordított kapcsolat áll fenn: „Más szóval, azok az emberek, aki elég bölcs, nem érzik magányosnak magukat, és fordítva”.

Jeste a tanulmány bevezetőjében Vivek Murthy, a korábbi amerikai tiszti főorvost idézte, aki szerint a magányosság annyira csökkenti a várható élettartamot, mintha az ember napi 15 cigarettát szívna el.

A kutatásban 340 San Diego-i lakos vett részt 27 évestől 101 évesig, és egyiküknek sem volt semmilyen komoly fizikai vagy szellemi betegsége. Jeste és csoportja a kutatás előtt azt feltételezte, hogy az idősebbek mondják majd magányosnak magukat. Meglepetésként érte őket, hogy életkor szerint a

nyolcvanas éveik végén járókon kívül további két magányossági csúcspontot is találtak: a húszas éveik végén és az ötvenes éveik közepén járóknál.

Az eredményekből nem derült ki, hogy miért érzik kiugróan magányosnak magukat ezekben az életkorokban a válaszadók, de Jeste megosztotta erről saját elméletét.

„A húszas évek vége a döntések meghozatalának korszaka, ami gyakran nagyon stresszes, mert az ember úgy érzi, hogy a kortársai jobb döntéseket hoztak, ráadásul az embert büntudat is kínozza, hogy bizonyos dolgokat miért így tett és miért nem úgy” – mondta a tudós.

„Az ötvenes évek közepe az életközépi válság szakasza. Az ember egészsége ekkor kezd megintogni, sokan rádöbbennek, hogy a cukorbetegség küszöbére jutottak vagy szívproblémák jelentkeznek náluk. Az ember tanúja lesz, ahogy néhány barátja haldoklik, és ráébred, hogy nem él örökké” – fejtette ki a másik csoportról.

A nyolcvanas éveik végén élők a professzor szerint már azzal szembesülnek, hogy miután megérték ezt a szép kor, a dolgok kezdenek rosszabbra fordulni, az egészségi gondok mellett esetleg pénzügyi problémáik lehetnek, és megérhetik házastársuk, barátaik elvesztését. Jeste úgy vélte, ennek a korszaknak a magánya a legerősebb a többi közül.

A tanulmány szerint a férfiak és nők egyformán magányosnak érezték magukat mindhárom kiugró életperiódusban, és az érzés erősségében sem lehetett különbséget találni nemek szerint.

Jeste hangsúlyozta, hogy további kutatásokkal kell keresni a választ arra a kérdésre, hogyan lehetne csökkenteni a magányosságot.

„Az embereknek tudniuk kell, hogy a magányosság általános probléma. Súlyos probléma” – mondta a tudós.

A tengervíz sóatlanításából nyert ivóvíz magnéziumos dúsításáról vitatkoznak Izraelben

Az izraeli ivóvíz mintegy háromnegyedét jelentő sóatlanított tengervíz magnéziumos dúsításán vitatkoznak Izraelben a legújabb egészségügyi kutatások alapján – jelentette a The Times of Israel című angol nyelvű honlap.

Izraelben évente mintegy 600 ezer köbméter tengervízet sóatlanítanak, jelenleg ebből nyerek az ivóvíz 70 százalékát, és újabb sóatlanítók építésével ez az arány növekedni fog a jövőben. Ennek köszönhető, hogy elég víz jut a háztartásoknak és a mezőgazdaságnak, noha az utóbbi évek kirívóan csekély csapadékmennyisége miatt száz éve nem mért alacsony szintre csökkent a legnagyobb édesvízkészletet biztosító Kinneret-tó.

A sóatlanított tengervíz az utóbbi évtizedben fokozatosan egyre nagyobb részét adta Izrael vízellátásának. Az utóbbi években azonban az egészségügyi minisztérium szakemberei arra hívták fel a figyelmet, hogy a sóatlanított tengervízből hiányzik számos olyan ásványi anyag, amely a természetes ásvány- és forrásvizekben megtalálható.

A legnagyobb gondot a magnézium hiánya okozza. Az ország legnagyobb egészségbiztosítási pénztára, a Klalit 178 ezer páciens adatait elemző kutatást végzett erről.

Az eredmények szerint hat százalékkal többen szenvedtek szívbetegségben, s kaptak szívinfarktust azon területek lakói közül, ahol az ivóvizet sóatlanítással nyerik, szemben azokkal a területekkel, Felső-Galilea vagy a Golán-fennsík lakóival, ahol az embereknek jelenleg nincsen hozzáférése a sóatlanított ivóvízhez.

Ezért az egészségügyi minisztérium, a világon elsőként, literenként 20-30 milligramm magnézium hozzáadását javasolja a sóatlanított ivóvízhez, hogy a természetes forrásvizekkel azonos magnéziumszintre jusson. Ennek a dúsításnak azonban igen magasak lennének a költségei, az egészségügyi minisztérium szerint évi 60 és 180 millió sékel (kb. 74–222 millió lej között), míg a vízügyi hatóság szerint 600 millió sékelbe kerülne.

Izrael sokéves vita, és hároméves szünet után tavaly ismét dúsítani kezdte fluorral az ivóvizet a fogszuvasodás csökkentésére. Az újabb beavatkozás ellenzői szerint nem központilag, hanem mindenkinek magának kellene döntenie egészsége érdekében, és saját belátása szerint tabletták szedésével és étrendje megváltoztatásával kellene biztosítani a megfelelő magnéziumszintet szervezetében.

A rejtvény főszoraiban egy török népi bölcsességet idézünk.	1.	BEHAJLÍ- TOTT TE- NYÉR	RAED... (MENTŐ- ORVOS)	SZÁNO PÓTMAMA	RONGYSZÉ- LEK!	ROCK AND... (TÁNC)	SÉRTETLEN RÉG ÉLT ELŐD	DÉL-ÁZSIAI KEMÉNYFA (ANGOL)	ELME	BÉGETNI KEZD!	BUDAPESTI EGYETEM	FELTÉVE PRÉSELŐ	MEGBÍZHA- TATLAN	IDŐMÉRŐ	BASKÍRIA VÁROS
	A														U
	TORDA FO- LYÓJA						SANSZ					AKTA			
	MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR) NYOMDÁSZ (IZIDOR)				BOLÍVIAI FŐVÁROS	AZ AARE FR. NEVE				SPORTÁG ...MOORE (ANGOL SZÍNÉSZ)					TESLA (RÖV.) MONDÁT MOND
2.	ALÁTASZÍT	PIACI ÁRUS FÖLÖTT (ANGOL)		EURÓPAI HEGYSÉG EJAI EJAI... (SWINARSKI)				PAZAR, KITÚNÓ ... LENK (TAMERLÁN)						ATETEJÉRE HAD	
SZÉP... (VÖRÖS- MARTY)				AZ ARGON VEGYJELE ATTÓL KEZDVE		...KINDI (ARAB TUDÓS, FILOZ.) NÉMA NŐKI		ÁLLÓVÍZ MOTOR FORGÓ- RÉSZE			LATIN CSONT ...MÓG (DOHOG)		SÉRÜLÉS MERT		
KARAVÁN- ÁLLAT			KÁRTYA- LETÉT VEGYI KÖ- TÉSFELE				KEZDŐPONT ...EKBERG (SZÍNÉSZNŐ)					GÖR. ABÉCE UT. BETŰJE FÜR... (SZÍ- NÉSZNŐ)			
KÖNNYED, LÉGIES SZÉT- HULLAT				KOMMUNISTA ÍRÓ, TÁBOR- NOK (MÁTE) FÉNYÜZÉS			GÖRÖG BETŰ BECÉZETT SZŰLŐ					PSOTA... (SZÍNÉSZNŐ) GYILKUS VÍRUS			
			LENGYEL VÁROS BALZSAM			CSUPASZ SÜLTHUS- SZELET ARATI					TANÍT, FEL- NÓTTÉ TESZ SKÁLA- HANG				BŐREGÉR
RANGJELZŐ ELÓTAG RÓMAI 200		VÁRPALOTA RÉSZE MOBY DICK ELLENFELE			TAPOS	KÖLTÉSZET				HAJLADOZVA MOZOG KATALÁN ÍRÓ					RÓMAI 500 SÁRKÁNY BA- RÁTJA (SÁN- DOR MÁTYÁS)
		ZAMAT BALATON- PARTI HELY- SÉG		M. KÖLTŐ (LÁSZLÓ) ANYA (LATIN)					BŰNHÓDIK IDÉGEN IRÉN					BESZEGI ÓGÖRÖG VÁROS (LATINOSAN)	
PERZSA URALKODÓI CÍM			NÉMA SÍPI KIS TER- METŰ LÓ		MAGUNK GYÁRTOTT (ANGOL)		AKKOR INDUL! NŐI NÉV (NOV. 14.)	OLASZ NÉVELŐ ÁLLATI FEKHELY			EBLAK KÖZPONTI ÉGITEST		KÓDFÉLE AFRIKAI ÁLLAM		
FUNDAMEN- TUM			BÁRÁGANI TÓ A KRÉSZ LÉNYEGE!				IDÉGEN ÁRON ARAB FÉRFI- NÉV					OLASZ SZERELEM HORVÁT SZIGET			
DÉRY... (MAGYAR ÍRÓ)				CHATEAU- BRIAND-MŰ RÓMAI 2000				A FÖLDRE TESZ IGEVÉGZŐ- DÉS					OROSZ REN- DEZŐ (ALEK- SZANDR) PÁRA!		
GALLY		UGYEBÁR ANITROGÉN VEGYJELE				TRÓJA				APRÓ ÉDES- SÉGFÉLE GIGA (RÖV.)					
L.N.J.	B										CSÁSZÁR (NÉMET)				

December 22-i rejtvényeink megfejtése:
1. Aldott karácsonyt kívánunk olvasóinknak!

2. Mihálik; Londesz; Feleky; Balassa; Suhayda; Haber; Schmidt; Herrich; Laky

A december 27-i rejtvény megfejtése:

A nők hamarabb tanulják meg, mi az érzés, mint a férfiak, mi a gondolkodás.

December 28-i rejtvényeink megfejtése:

1. Sikerekben gazdag, boldog új évet kívánunk!

2. Ha harapom, visszaharap, ha szeretem, könnyem fakad. Torma.

3. Az élet csak visszafelé érhető meg, de előre felé kell élni.

Szilveszteri siker Csíkszeredában

Bálint Zsombor

Az idén szilveszter előestéjén is beiktattak egy fordulót a kosárlabda-bajnokságban, a Marosvásárhelyi CSM Csíkszeredába látogatott, ahol viszonylag könnyedén nyert. Azonban Galac is folytatta a sikersorozatát, ezért a CSM gyakorlatilag már nem reménykedik abban, hogy megszerezheti az első helyet a C értékcsoportban.

Ennek jele, hogy az egy hónapos próbaszerződés után lemondtak Maksim Kovačević szolgálatairól, aki már nem is utazott Csíkszeredába. Nem mintha a szerb játékos rosszul teljesített volna, vagy mert nem tudták volna előteremteni a fizetését (ezt egyébként is magán-

szponzorok állták), hanem mert úgy ítélték meg, hogy ebben a helyzetben főlsleges pluszforrásokat áldozni, amikor a célkitűzés a 9–16. helyekért zajló rájátszáson való részvétel, ami a következő idényben a B értékcsoportot jelenti, így is simán teljesíthető.

Ami a csíkszeredai meccset illeti, az előző, Focșani elleni hazai meccsel ellentétben most a marosvásárhelyi csapat az első negyedben intézte el a mérkőzést, amikor állva hagyta a csíkszeredai házigazdákat. Az ekkor kialakított 22 pontos előnyt aztán magabiztosan őrizte mindvégig, noha a második negyedet már a házigazdák nyerték 4 ponttal. A vendégeknél visszatért sérülés után Martinić és Borșa is. Előbbi a pontos triplákkal, utóbbi

lepattanók szerzésével járult jelentős mértékben hozzá a csapat sikeréhez, egyébként a marosvásárhelyiek palánk alatti fölényét jól jelzi a lepattanók aránya (26:42) mellett a kétpontos dobások pontossága is (43-61%), ami végül a 29 pontos sikerhez vezetett. Ez volt a CSM 9. mérkőzése a 15-ből, amelyen a marosvásárhelyi csapat eléri vagy meghaladja a 100 pontot.

A bajnokság alapszakaszából még három forduló van hátra, ezt egy hét alatt „zavarják le”, mindjárt az év első teljes hetében. Január 5-én, szombaton 18 órától a Bukaresti Rapidot fogadja a CSM, szerdán a Bukaresti Aurel Vlaicu Főgimnáziumhoz látogat, a következő szombaton pedig a Kolozsvári U az utolsó ellenfél.

Jegyzőkönyv
Férfikosárlabda Nemzeti Liga, C értékcsoport, 15. forduló: Csíkszeredai VSKC – Marosvásárhelyi CSM 76:105 (9-31, 21-17, 26-29, 20-28)
Csíkszereda, Erőss Zsolt sportcsarnok, 70 néző. Vezette: Andrei Răileanu (Focșani), Daniel Ungureanu (Jászvásár), Andrei Hăpău (Jászvásár). Ellenőr: Marian Oprea (Brassó).
Csíkszereda: Pierce 33 pont (4), Olariu 23 (3), Magušar 7 (1), Movileanu 6 (2), Nagy 3, Lokodi 2, László B. 2, László A., Zerkula.
Marosvásárhely: Kalve 25 pont (2), Martinić 22 (4), Borșa 15 (1), Sânta 10, Steff 10 (2), Engi-Rosenfeld 10 (2), Șolopa 8, Bölöni 3 (1), Kilyén 2, Onea, Ștețca.

Eredményjelző
A férfikosárlabda Nemzeti Ligában:
* A értékcsoport, 12. forduló: Nagyszebeni CSU – Nagyvárad CSU 97:81, Bukaresti Steaua – Temesvári SCM 70:85, SCM U Craiova – Kolozsvári U-BT 72:70, Bukaresti Dinamo – BCM U FC Argeș Pitești 84:91.
* B értékcsoport, 10. forduló: Cuza Sport Brăila – Medgyesi CSM 42:113 (korábban játszották), Konstancai Athletic – CSO Voluntari 65:67.
* C értékcsoport, 15. forduló: Csíkszeredai VSKC – Marosvásárhelyi CSM 76:105, Bukaresti Rapid – Kolozsvári U 97:67 (korábban játszották), Bukaresti Aurel Vlaicu Főgimnázium – Galaci Phoenix 57:77 (korábban játszották), Zsilvásárhelyi ACS – Máramarosszigeti CSM 80:76, CSM Focșani – Bukaresti Agronomia 85:66.

Az A értékcsoport állása
1. Nagyszeben 10/2 22
2. Kolozsvári U-BT 9/3 21
3. Craiova 9/3 21
4. Nagyvárad 8/4 20
5. Pitești 5/7 17
6. Temesvár 4/8 16
7. Steaua 3/9 15
8. Dinamo 0/12 12

A B értékcsoport állása
1. Medgyes 8/2 18
2. Voluntari 8/2 18
3. Konstanca 4/6 14
4. Brăila 0/10 10

A C értékcsoport állása
1. Galac 14/1 29
2. Marosvásárhely 14/1 29
3. Máramarossziget 10/5 25
4. Zsilvásárhely 10/5 25
5. Focșani 9/6 24
6. Rapid 7/8 22
7. Csíkszereda 6/9 21
8. Agronomia 4/11 19
9. Aurel Vlaicu Fg. 1/14 16
10. Kolozsvári U 0/15 15

Dániában készül a kézilabda-vb-re a magyar férficsapat

Tizennyolc játékos kap lehetőséget a magyar férfikézilabda-válogatott e heti, dániai edzőmérkőzésein. A csapat múlt csütörtökön kezdte a közös felkészülést, szombaton pedig 16-10-es első félidőt követően 31-24-re legyőzte Chile válogatottját Budapesten.

A német–dán közös rendezésű világbajnokságot január 10. és 27. között rendezik, a magyarok a koppenhágai D csoportban Argentínával (január 11., 19 óra), Angolával (január 13., 19.00 óra), Katarral (január 14., 15.30 óra), Egyiptommal (január 16., 18 óra) és Svédországgal (január 17., 21.30 óra) találkoznak (valamennyi mérkőzést élőben közvetíti az M4 Sport). A csoportok első három helyezettje jut a középdöntőbe.

A győztes kijut a 2020-as tokiói olimpiára, a 2-7. helyezettek részt vehetnek az olimpiai selejtezőtornákon 2020 tavaszán.

A magyar férfiválogatott 18 fős kerete:

* kapusok: Mikler Roland (Telekom Veszprém), Székely Márton

Lékai Máté mellett Császár Gábor a másik irányító a keretben. NSO Fotó: Török Attila

(Grundfos Tatabánya)

* jobbszélső: Hornyák Péter (Balatonfüredi KSE)

* jobbátlövők: Ancsin Gábor (Ferencváros), Balogh Zsolt (MOL-Pick Szeged), Máthé Dominik (Balatonfüredi KSE)

* irányítók: Császár Gábor (Kadetten Schaffhausen, svájci), Lékai Máté (Telekom Veszprém)

* beállók: Bánhidi Bence (MOL-Pick Szeged), Schuch Timuzsin (Ferencváros), Sipos Adrián (Grundfos Tatabánya)

* balátlövők: Bodó Richárd (MOL-Pick Szeged), Ilyés Ferenc (Grundfos Tatabánya), Jamali Iman (Telekom Veszprém), Ligetvári Patrik (Ademar León, spanyol), Szita Zoltán (Balatonfüredi KSE)

* balszélsők: Bóka Bendegúz (Balatonfüredi KSE), Juhász Ádám (Grundfos Tatabánya)

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 19. forduló:* Brighton & Hove Albion – Arsenal 1-1, Burnley – Everton 1-5, Crystal Palace – Cardiff 0-0, Fulham – Wolverhampton 1-1, Leicester – Manchester City 2-1, Liverpool – Newcastle United 4-0, Manchester United – Huddersfield 3-1, Southampton – West Ham United 1-2, Tottenham – Bournemouth 5-0, Watford – Chelsea 1-2; *20. forduló:* Brighton & Hove Albion – Everton 1-0, Burnley – West Ham United 2-0, Crystal Palace – Chelsea 0-1, Fulham – Huddersfield 1-0, Leicester – Cardiff 0-1, Liverpool – Arsenal 5-1, Manchester United – Bournemouth 4-1, Southampton – Manchester City 1-3, Tottenham – Wolverhampton 1-3, Watford – Newcastle United 1-1; *21. forduló:* Arsenal – Fulham 4-1, Bournemouth – Watford 3-3, Cardiff – Tottenham 0-3, Chelsea – Southampton 0-0, Everton – Leicester 0-1, Huddersfield – Burnley 1-2, Newcastle United – Manchester United 0-2, West Ham United – Brighton & Hove Albion 2-2, Wolverhampton – Crystal Palace 0-2. *Az élcsoport:* 1. Liverpool 54 pont, 2. Tottenham 48, 3. Manchester City 47.

* *Olasz Serie A, 18. forduló:* Atalanta – Juventus 2-2, Bologna – Lazio 0-2, Cagliari – Genoa 1-0, Fiorentina – Parma 0-1, Frosinone – AC Milan 0-0, Inter – Napoli 1-0, AS Roma – Sassuolo 3-1, Sampdoria – Chievo 2-0, SPAL – Udinese 0-0, Torino – Empoli 3-0; *19. forduló:* Chievo – Frosinone 1-0, Empoli – Inter 0-1, Genoa – Fiorentina 0-0, Juventus – Sampdoria 2-1, Lazio – Torino 1-1, AC Milan – SPAL 2-1, Napoli – Bologna 3-2, Parma – AS Roma 0-2, Sassuolo – Atalanta 2-6, Udinese – Cagliari 2-0. *Az élcsoport:* 1. Juventus 53 pont, 2. Napoli 44, 3. Inter 39.

Bulin töltődtek fel az Active 7 tagjai

Czibalmos Ferenc-Attila

Vacsorával, majd késő éjszakába nyúló bulival búcsúztatták el a 2018-os évet a marosvásárhelyi Active 7 kézilabdázói, akik tavaly megnyerték a Hargita megyei női kézilabdabajnokságot, ugyanakkor a csapat 4. születésnapját (november 28.) is megünnepezték.

Az összejövetelen a következő csapattagok voltak jelen: Zsók Gyöngyvér, Iambor Margareta, Babó Melinda – kapusok; Moldovan Anna Mária (csapatkapitány), Bíró (Peres) Zita, Orbán Mária, Loredana Conțiu, Dan (Rendes) Melinda, Bíró (Kádár) Kinga, Andrea Iuga – mezőnyjátékosok. Különböző okok miatt nem vehetett részt a rendezvényen Vasilescu (Gergelyfi) Erzsébet, Marina (Bucur) Cerghizan, Marie Dreger, Bab Timea, Veronica Ormeșan, Rozalia Șerban és Ani Sălăgean. A vacsorán jelen volt ugyanakkor a RetaCom cég tulajdonosa, Szász Mihály, aki az együttes egyik szponzora a Fomco mellett.

Az együttes tagjai a bajnokság előtt costinești-i edzőtáborozáson hangolódtak a bajnokságra, míg november 1–2-án a vajdasági Szabadkán vettek részt egy sikeres és kiválóan megszervezett kézilabdatornán, így Németország (2016, Köln) és Magyarország (2018, Tatabánya) után Szerbiában is jelen lehettek egy nemzetközi megmérettetésen, ahol a barátkozás, tapasztalatszerzés és a szórakozás volt a cél.

Az Active 7 a 2018–2019-es bajnokságban esedékes saját rendezésű tornáját január 20-án, vasárnap a marosvásárhelyi Szász Albert Sportliceumban tartja, majd február 2–3-án az alakulat a Székelyudvar-

helyen rendezendő Meditop-kupán vesz részt.

Mint Bíró (Peres) Zita, az együttes gólvágója elmondta, a csapat célkitűzése, hogy megszerezzék az újabb bajnoki címet (miután veretlenül vezetik a Hargita megyei kézilabdabajnokságot), ezért mindössze néhány nap vakációt tartottak az ünnepek alatt.

Szintén az Active 7-tel kapcsolatos információ, hogy az együttes egyik legfiatalabb tagja, a geryeszegi Babó Melinda szülőfalujában a helyi önkormányzat támogatásával újra szeretné élesíteni a kézilabdát. Melinda elmondta, első lépésben azt szeretné, hogy a jelentkező gyerekek (a közeli helységekből is várnak érdeklődőket) korosztálytól függetlenül játékszerűen sajátítsák el a sportág alapjait.

A 23 éves Melinda egyébként az Active 7 kettes számú kapusa az ugyancsak geryeszegi veterán (58 éves) Zsók Gyöngyvér mögött. Babó egykoron az atlétikával kacérkodott a geryeszegi általános iskolában, majd kb. egy évig mezőnyjátékosként bizonyított a Bálint Julianna testnevelő tanár által edzett egykori helyi Multiprod kézilabdacsapatánál. Egy meccsen a kapuba került, azóta ott parádézik alacsonyabb termete ellenére, egy ideig egy marosvásárhelyi konditeremben az ökölvívással is megismerkedett, így fejleszthette a lábmozgást, ugyanakkor a gyorsaságot is, aminek hasznát veszi a kézilabdázás során.

Melinda egyébként a marosvásárhelyi Petru Maior egyetem közgazdaság szakán utolsó éves hallgató, emellett öt éve önkéntesként is tevékenykedik az AIESEC önkéntesszervezetnél, eleinte mint csapattag, jelenleg a csereprogramokért felelős alelnök.

Győri siker a rangadón

A magyar bajnok Győri Audi ETO KC házigazdaként 39-33-ra legyőzte a Ferencváros csapatát a magyar női kézilabda-bajnokság szerda esti rangadóján. A mérkőzésen súlyosnak tűnő bokasérülést szenvedett a Győri Audi ETO brazil válogatott klasszisa, Eduarda Amorim, ami miatt várhatóan néhány hónapot ki kell hagynia. Az első jelentések szerint a bokaszalagja szakadhatott el a beállósna-

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁRMEZŐBEN sürgősen eladók építkezésre alkalmas telkek 5 és 28 ár között, rendezett papírokkal, kedvező áron. Tel. 00-36-20-334-8629. (11285)

ELADÓ Szászrégenben három bon- tott csempekályha, két nagyobb, egy közepes méretű. Érdeklődni a 0743- 548-101-es és a 0744-775-177-es te- lefonszámon. (mp.-l)

VESZEK régi festményeket, képkere- teket, antik bútorokat és bármilyen régiséget. Tel. 0731-309-733. (22/484)

ELADÓ gázkonvektor és gázzal, fával használható csempezett főzőkályha. Tel. 0365/410-620. (4/577)

ARAGÁZKÁLYHA eladó. Tel. 0365/738-788. (13/586-l)

ELADÓ héjatlan tökmag. Tel. 0747- 480-255, 0746-090-353. (5/612)

LAKÁS

I. OSZTÁLYÚ garzon eladó Marosvá- sárhelyen, a Kárpátok sétányon. Ára 34.000 euró. Tel. 0755-911-482, 0745-330-565. (8/315-l)

ELADÓ 3 szobás, magasföldszinti, felújított lakás a Gyémánt piacnál elő- nyös áron. Tel. 0755-505-301. (13/505-l)

ELADÓ ház a központban. Tel. 0743-825- 497. (23/596)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT válla- lok: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (20672)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSO- GATÓGÉPEK, mikrohullámú sütők, porszívók, főzőlapok, sütők javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szerviz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (16/427)

VÁLLALUNK: csatornatakarítást, tető- javítást. Tel. 0751-471-965, Székely János. (14/587)

MEGEMLÉKEZÉS

Múlnak az évek, te nem vagy már velünk, De tovább élsz szívünkben, soha el nem feledünk. Fájó szívvel emlékeztünk január 2-án id. NAGY LAJOSRA halálá- nak 15. évfordulóján. Áldott, szép emlékéit őrzy bánatos felesége, három gyermeke és azok csa- ládjá. Emléke legyen áldott, nyu- galma csendes! (5/465-l)

Hirtelen, de elmentél egy perc alatt, számunkra csak a döbbenet és a nagy fájdalom maradt. Ál- lunk némán a sírod mellett, és könnyes szemmel áldjuk emléke- det. Többet tenni nem lehetett, de meg kell tanulni élni nélkülöd. Mély fájdalommal emlékezzünk ifj. IGNÁCZ TIBORRA, aki január 3- án egy éve örök nyugalomra tért. Fájó emlékéit őrzy édesanyja, Ibo- lya, édesapja, Tibor és szerető testvére, Zoltán. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Sze- rettei. (8/540)

MONTSERRAT (Spanyolország) – LOURDES (Franciaország) –
zarándoklat

2019. február 4-8. között.

Lelki vezető: ft. Hajlák Attila-István

Érdeklődni lehet a 0742-698-166-os telefonszámon.

Zarándokoljunk együtt!

*

MEDJUGORJE – zarándoklat 2019. március 18-23. között.
145 euró.

Lelki vezető: ft. Karácson Tibor, a Mária Rádió lelkiigazgatója.

Érdeklődni lehet a 0742-698-166-os telefonszámon.

Zarándokoljunk együtt! (sz.-l)

Látván sírhelyed, Szemem könnyeket ereszt. Utoljára akartam mondani, hogy szeretlek, De már nem volt idő, elhagytál minket. Ha kívánhatnék egyet, az lenne, Bár láthatnám ragyogó szeme- det. Mikor megtudtam, hogy már nem látlak többet, Nagyon távol éreztem magam tőled. Én még mindig szeretlek téged, S elfelejteni nem foglak, ígérem. Te még most is velünk vagy, S szállsz a gondolatomban. Ha itt lennél, ezt mondanám, Örökké szeretlek, édesapám. Január 3-án emlékezzünk ifj. IGNÁCZ TIBORRA halálának első évfordulóján. Emlékét örökre megőrzi lánya, Noémi és veje, lonuť, fia, Csabika és menyasszo- nya, Alexa. (58/540)

Fájó szívvel emlékezzünk drága nagynénemre, SZÉKELY MAGDIRA halálának első évfor- dulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Ferike és családja. (11/401)

A múltba visszanzéve valami fáj, valakit keresek, aki nincs már. De ő nekem sohasem lesz halott, mert a jók örökké élnek, mint a csillagok. Soha el nem múló fájdalommal emlékezem drága testvéremre, SZÉKELY MAGDIRA, aki egy éve távozott. Nyugodjál békében, drága húgom! Bánatos testvéred, Piri. (11/401)

Kegyelettel és tisztelettel emlé- keztünk december 30-án a felső- rákosi születésű nagymamá- ra, dédmamára, FÖLDVÁRI REBEKÁRA szül. Jakab halálá- nak 35. évfordulóján. Kegyelettel és tisztelettel emlékeztünk 2019. január 2-án a szeretett édes- anyára, nagymamára, anyósra, a vargyasi születésű BORDA JULIANNÁRA szül. Jakab-Föld- vári halálának 20. évfordulóján. Szép emléküket nem feledjük. Nyugodjanak békében! Szeret- teik. (3/525)

Fájó szívvel emlékeztünk január elsején PUSKÁS BALÁZSRA ha- lálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerető családja. (6/569-l)

Fájó szívvel emlékeztünk január 3-án CSISZÉR GIZELLÁRA halá- lának 3. évfordulóján. Lelked, re- mélem, békére talált, s te már a mennyből vigyázol majd ránk! Soha nem felejtünk, szívünkben szeretünk, rád örökön-örökké emlékezzünk. Fiad, István, me- nyed, Tünde, unokáid: Csaba és Szidónia családjukkal. (2/564)

Fájó szívvel emlékezzünk CZELLE CZ JENŐRE, aki egy éve eltávozott. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Lánya, Enikő, unokája, Klió, veje, Sán- dor. (3/535-l)

Úgy mentél el, ahogyan éltél, csendesen, szerényen, drága lel- ked nyugodjon békében. Szomorú szívvel emlékezzünk a nyárádszentbenedeki MÓRÉH GYÖRGYNÉ ERZSÉBETRE halá- lának 14. évfordulóján. Szerettei. (4/611-l)

Szomorú szívvel emlékezzünk 2013. január 4-ére, amikor hirte- len itt hagyott minket a szeretett férj, édesapa és nagyapa, FÜLÖP GYÖRGY. „Elmentél tőlünk a csillagok felé, aranyló csillagpor hull már lábaid elé. Arcunkat könny mossa, mert nem vagy már többé, de szívünk- ben emléked élni fog örökké.” Feleséged, Julianna, lányod, Kati és unokád, Szilárd. (1/563)

Fájó szívvel emlékezzünk a de- cember 31-én elhunyt drága jó édesanyára, anyósra és nagyma- mára, ILYÉS ETELKÁRA szül. Demeter halálának 12. évforduló- ján. Emléke legyen áldott, nyu- galma csendes! Emlékét őrzik szerettei. (v.-l)

Minden elmúlik egyszer, csak az emlékezés él örökké. Szomorú szívvel emlékezem fér- jemre, MIHÁLYDEÁK GYULÁRA halálának 7. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét örökké szívemben őrzöm. Felesége. (7/580-l)

Kegyelettel, fájó szívvel emléke- zünk ZÖLD FERENCRE január 4- én, halálának első évfordulóján. Szerettei. (8/581-l)

Fájdalommal emlékezzünk a ratos- nyai születésű TODORÁN ERZSÉBETRE szül. Puskás, aki 2015. január 6-án rövid, de súlyos szenvedés után megpihent. Szí- vünkben örökké élni fogsz. Sze- rető húgod, Rozália és keresztfiad, Szilárd. (1/574)

Nem az a fájdalom, amitől könnyes lesz a szem, hanem amelyet magunk- ban hordozunk egy életen át némán, csendesen. Ott voltál mellettem jóban-rosszban, te voltál az, akiben mindig megbíztam. Egy pillanat, és mindennek vége, olyan gyorsan tá- voztál a végtelenségbe. Szomorú szívvel emlékezem a drága jó férjemre, a nagyernyei GIDÓFALVI BÉLÁRA halálának 8. évfordulóján. Nyugodjál békében, te drága jó lélek! A feleséged. (9/541)

2019. január 5-én lenne 90 éves két éve elhunyt Édesapánk, id. SZABÓ LÁSZLÓ, és 5 éve, 2014. január 17-én hunyt el Édesanyánk, SZABÓ LÁSZLÓNÉ szül. TORMA ILONA (Irma). Drága szüleinkre, a nagyernyei iskola volt tanáira sok sze- retettel emlékezzünk. Akik ismerték Őket, gondoljanak Rájuk kegyelettel. Zsuzsi, Laci és családjuk. (2/575)

Drága jó férj, édesapa, nagytata, após, NOVÁK IMRE! Ha látod könnyes szemünk, érezni fogod, mennyire szeretünk. Ma hat hete csendben költöztél el az örök otthonodba, nem vártad meg 73. születésnapodat. Most sírodra visz- szük a szeretet virágait, amit a tortád mellé tettünk eddig. Csendes álmod fölött őrködjének a csillagok. Nagyon hiányzol, de gyászoló szívünkben örökké élni fogsz. Míg élünk, soha nem felejtünk el. Bánatos feleséged, Joli, fiad, Lacika és családja, leányod, Réka és családja. Nyugodj békében! (1/608-l)

Soha el nem múló szeretettel em- lékezzünk id. FARKAS IRMÁRA szül. Kacsó halálának 7. évfordu- lóján. Emléke legyen áldott, nyu- galma csendes! Szerettei. (3/576-l)

Csak az idő múlik, feledni nem lehet. Kegyelettel emlékezzünk a nyárádszentlászlói KOVÁCS FERENCRE halálának 3. évfordu- lóján. Szép emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (10/583)

„Nem mentem el egészen, itt le- szek veled, Leszek lelkedben aranykeret, Visszajövök titkon, észrevétlen, Ha el is mentem, itt marad a lép- tem, Végyigkopog az édes otthono- mon.” (Goethe)

Kegyelettel, fájó szívvel emléke- zünk január 9-én a backamadarasi CSIKI JENŐRE, drága édes- apánkra halálának 40. évforduló- ján és CSIKI (PALKÓ) MÁRIÁRA, drága édesanyánkra halálának 7. évfordulóján (március 31.). Nyu- godjanak békében! Emléküket őrzy három leányuk és azok családja. (11/584)

Az emlékezéshez szeretet kell, és akit szeretünk, azt nem feledjük el. Fájó szívvel és kegyelettel emlé- keztünk január 3-án a drága jó fe- leségre, édesanyára, nagy- mamára, SIMON ILONÁRA szül. György halálának 11. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (25/598-l)

Halálának 21. évfordulóján emlé- kezzünk édesapánkra, BODÓ LAJOSRA (Laci bácsi). Fia, menyé, három lánya, vejei és hét unokája. Soha nem felejtünk el, drága tatal! Nyugodj békében! (22/595)

Lassan megyek, halkan lépek, s egyszer csak odaérek. Megérke- zem arra a helyre, ahová a legjobb édesanya van temetve. Szemem- ben könnyek, csak állok, mert bá- natomra vigaszt sehol nem találók. A virágot a sírjára leteszem, és el- mondom, hogy ugyanúgy szere- tem. Szomorú szívvel emlékezzünk SZÉKELY MÁRIA MAGDOLNÁRA halálának első évfordulóján. Lánya, Edit és családja, veje, Csaba és unokái: Cynthia és Csa- bika. (20/593-l)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel, nem örülsz már nekünk szerető szíveddel. De egy könnycsepp a szemünkben érted él, egy gyertya az asztalon érted ég. S bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet, amit tőlünk soha senki el nem vehet. Telhetnek hónapok, múlhatnak az évek, szívből szeretünk, s nem feledünk téged. Szomorú szívvel emlékezünk SZÉKELY MÁRIA MAGDOLNÁRA halálának első évfordulóján. Lánya, Márta, veje, Sanyi, unokái: Márta és Timi és családja. (20/593-I)

Istenem, súgd meg neki halkan, lágyan szólj hozzá, hogy ne zavarjam: álmomban keressen meg engem, még egyszer hadd lássam, hadd öljem. Nem szólnék róla, hogy mélyen gyötör a bánat, csak hadd lássam még egyszer drága anyukámat! Hadd legyen nekem ez a legszebb álmom, súgd meg neki halkan, hogy nagyon szeretem és mindennap várom. Szomorú szívvel emlékezünk SZÉKELY MÁRIA MAGDOLNÁRA halálának első évfordulóján. Lánya, Magdi, veje, Iván és unokái: Andi és Nomi. (21/594-I)

Szomorú szívvel emlékezünk az erdőcsinádi KÁNTOR ERZSÉBETRE halálának 33. évfordulóján. Emlékét őrzi leánya, unokái családjukkal és a dédunokája. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (24/597)

Fájó szívvel emlékezünk a marosugrai KÁNTOR DOMOKOSRA halálának 11. évfordulóján. Emlékét őrzi három gyermeke és családjuk, unokája, testvére és családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (24/597)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, rokon, jó barát,
dr. KELEMEN MÁRIA
szemész főorvos
december 29-én életének 92. évében elhunyt. Drága halottunk temetése január 4-én, pénteken 14 órakor lesz a római katolikus temető felső kápolnájából, római katolikus szertartás szerint. Nyugodjon békében!
A gyászoló család. (5/578-I)

Fájdalommal tudatjuk, hogy
SZABÓ SÁNDOR
az Imatex volt dolgozója életének 69. évében december 31-én elhunyt. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (9/582-I)

Fájó szívvel búcsúzunk a szerető testvértől, sógornőtől, nagynénitől és jó szomszédától,
DALI IRÉNTŐL
született Gombos
aki január elsején 89 éves korában örökre eltávozott közülünk. Örökké emlékezni fogunk rád, lka néneje. Temetése január 4-én, pénteken 13.30 órakor (fél 2-kor) lesz a Jeddi úti temetőben. Békés nyugalmat kíván a gyászoló család. (15/588-I)

Szomorúan tudatjuk, hogy édes-
apa, nagyapa, dédapa,
id. HEGEDŰS LAJOS
94 éves korában elhunyt. Temetése 2019. január 5-én 12 órakor lesz a katolikus temető alsó kápolnájából.
A gyászoló család. (18/591-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagyapa és dédapa,
ASZALOS LAJOS
91 évesen elhunyt. Utolsó búcsút január 5-én 13 órakor lehet tőle venni a karácsonfalvi református temetőben. Nyugodj békében!
A gyászoló család. (31/604-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama, dédnagymama, testvér, rokon,
özü. MIHÁLY ROZÁLIA
szül. Fehér
életének 85. évében folyó év január 2-án hosszas betegség után megpihent. Temetése január 5-én, szombaton 15 órától lesz a Jeddi úti temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (29/602-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk,
ANTAL ÉVA
hosszan tartó betegség után 64 évesen hazaköltözött mennyei otthonába. Temetése január 4-én, pénteken 12 órakor lesz a nagy-kórház mögötti, marosszentgyörgyi temetőben, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott!
A gyászoló család. (30/603-I)

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy

GERÖFFY DALMA
a tervezőintézet volt munkatársa 50 éves korában hirtelen elhunyt. Sepsiszentgyörgyi búcsúztatójára 2019. január 4-én, pénteken 11-kor a közös temető ravatalozójában kerül sor, részvétfogadás a búcsúztató előtt fél órával. Földi maradványait 2019. január 5-én, szombaton 11 órakor Marosvásárhelyen a katolikus temetőben helyezzük örök nyugalomra.
Emléke legyen áldott, pihenése csendes!
A gyászoló család (-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága édesanyám, NÉMA ILONA temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (27/560-I)

Ezüton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága szeretünk, özü. NAGY ERZSÉBET temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (14/546)

Köszönöm a Multiplan munkaközösségének, amit értem tettek. Tisztelettel, D. István. (26/599)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága férjem, SZABÓ ANDRÁS temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (17-590-I)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk, GAGYI ROZÁLIA született Rácz temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (12/585)

Köszönjük a helyhatóságoknak, partnereinknek és a marosvásárhelyieknek!

Sikeresnek bizonyult a szilveszter mind a szervezők, mind az összes érintett számára. A nagyszámú város lakó részvétele a főtéri évbúcsúztató ünnepségen, valamint az időskorúak szilveszterén arra enged következtetni, hogy a szilveszteréjszakai rendezvények sora nagy sikernek örvendett. A rendfenntartó hatóságok gyors beavatkozása, a rend- és csendháborítás megelőzésére irányuló intézkedések, amelyek az összes rendezvényhelyszínen érvényben voltak, a közbiztonság szempontjából megfelelő légkört teremtettek az eseményeken.

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala ezúton is köszönetet mond a Maros megyei rendőrfelügyelőségnek, a marosvásárhelyi rendőrségnek, a Maros megyei csendőrfelügyelőségnek, a marosvásárhelyi mobil csendőralakulatnak, a Maros megyei sürgősségi felügyelőségnek, a marosvásárhelyi rohammentő szolgálatnak, a Samaritanus magán-mentőszolgálatnak, a marosvásárhelyi helyi rendőrségnek és az összes többi érintett intézménynek a rendezvények szervezésében nyújtott támogatásukért. Végül, de nem utolsósorban köszönetet mondunk az önkormányzat által szervezett eseményeket támogató partnereinknek.

Köszönjük mindazoknak, akik hozzájárultak a szilveszter sikeréhez! A továbbiakban is hasonlóan jó együttműködésben bízunk, Marosvásárhely jóléte és lakóinak kényelme érdekében.

A bel- és külkapcsolati osztály

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.)

A TIMKO PÉKSÉG ELÁRUSÍTÓKAT alkalmaz a következő programmal: hétfőtől szombatiig, hétfőtől péntekig és csak szombatra. Bővebb információ az üzletvezetőktől: központi és Unirii övezet: Annamari, tel.: 0756-128-308; Tudor övezet: Andi, tel.: 0756-128-312; November 7. és meggyesfalvi övezet: Lilla, tel.: 0756-128-311. PÉKEKET is keresünk. (63065-I)

VARRODA DOLGOZÓKAT alkalmaz. Tel. 0742-298-872. (20815)

RAKODÓMUNKÁST alkalmazunk. Tel. 0728-169-805, 8-16 óra között. (19/592-I)

PANZIÓBA, Marosvásárhelyre RECEPCIÓST, PINCÉRT, SZAKÁCSOT és SEGÉDSZAKÁCSOT alkalmazunk. Tel. 0744-624-976. (20817-I)

ZUHANYKABINOK GYÁRTÁSA egyedi és normál mérethez 25 éve. Ingyenes felmérés. Tel. 0744-238-765. (sz.)

Adományozz 2 eurót
sms-ben a 8840-es számra,
és biztosítod egy éhes
gyermek egyszeri meleg
ebédjét.

www.caritas-ab.ro

GUTENBERG
KIADÓ ■ NYOMDA ■ KÖNYVESBOLT

Victoria Pătrașcu
MESEPÖRGETTYŰ
Öt tótágot állt mese

Illusztrálta: Kürti Andrea
Fordította: László Noémi

GUTENBERG KIADÓ
17 x 25 cm / 52 oldal

7%
kedvezmény

Meglehet, még nem hallottatok pingonautákról vagy tollas sünökről. De talán tudjátok, milyen rossz jegyet kapni vagy olyasmire törekedni, ami nem megengedett a számotokra. Ebben a kötetben összefonódik a kettő: játékos és szokatlan szereplők kerülnek számunkra ismerős helyzetekbe, és arra buzdítanak, hogy útra keljünk, merjünk, és tekintsünk a látszatok mögé. Hisz csak egy kis Álminra van szükség a dolgok működésbe hozásához!

A könyv kedvezményesen megvásárolható a Gutenberg Könyvesboltokban és a www.gutenbergkonyvesbolt.ro webáruházban.

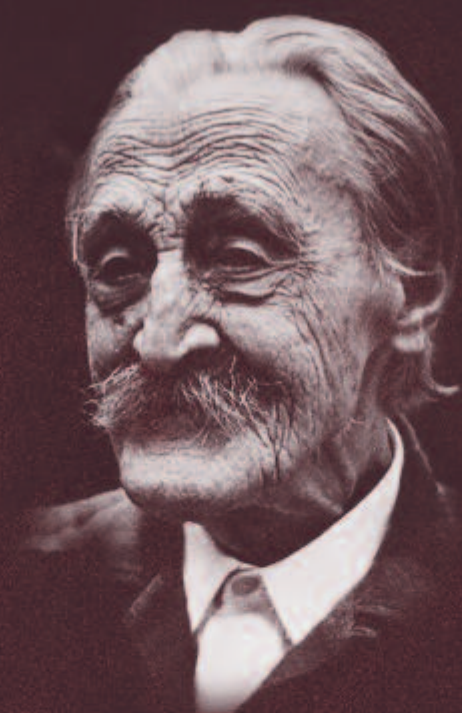
GUTENBERG KÖNYVESBOLTOK

Csikszere: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 1 gutenbergkonyvesboltcsikszere.ro

Székelvár: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 1 gutenbergkonyvesboltsekelvar.ro

Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 1 gutenbergkonyvesboltmarosvarhely.ro

NYITVATARTÁS: hétköznap 8.00–20.00, szombaton 9.00–15.00

És emlegetni fognak engem is, apáimat is
az én véreim. Az én munkámat folytatják ők,
és az én életem örökkévaló lesz bennük.

Mert én itthon maradtam.

Kós Károly

Ezer éve építjük Erdélyt.

1000 év Erdélyben. 100 év Romániában.

ezer100.ro

A diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmébe!

Felhívjuk a diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmét, hogy a **2018. december 31-ig érvényes bérletek felhasználási idejét meghosszabbítottuk 2019. január 31-ig.** Eddig a dátumig lehet velük utazni!

A Siletina – Helyi Közszállítási Vállalat
igazgatótanácsa

Kabaré
2018–2019-es évad

444
barnafaragás

Cabaret
stágiuma 2018–2019

GRUPPEN-HEER

sz. Molnár Tibor „Tajpi” és Nagy István

Nem vagyOK egészen
100 AS

Társulat

Nagy István • Kárpó György • Nagy Péter •
Bikuska Annamária • Csiki Hajnal
Tóth Kati

Beosztások: Nagy István – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó
Kárpó György – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó
Nagy Péter – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó
Bikuska Annamária – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó
Csiki Hajnal – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó
Tóth Kati – Helyi Közszállítási Vállalat – Előadó

Helyszín és időpont:

**Marosvásárhely, Kultúrpalota.
2019. Január 6. Vasárnap este 7 óra.**

A Maurer Residence Marosvásárhely

lakóparkban mindenki
megtalálja az általa megálmodott otthonát! Kulcsrakész egyszobás,
kétszobás és háromszobás lakások, új tömbházakban.

Ingyenes tanácsadásért keressen minket az alábbi elérhetőségeken:

+40 724 341 931

secretariat.targumures@maurerimobiliare.ro

www.maurer-residence-targumures.ro

A projekt kivitelezője a

MAURER IMOBILIARE

MAURER
residence
TÂRGU MUREȘ

